

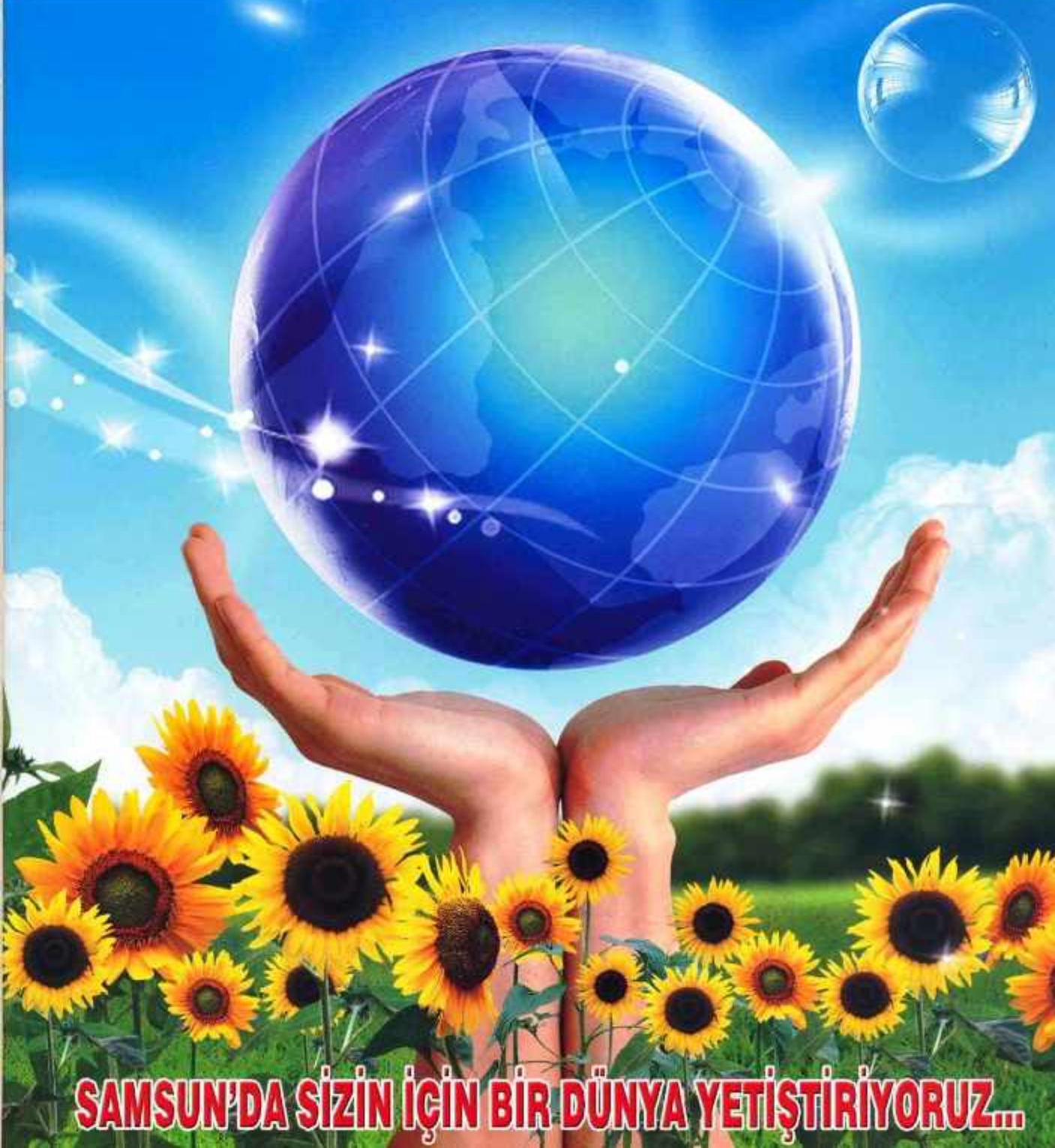
Samsun Tarımında Yeni Ufuklar

SAMTIM

ISSN 1305-7588

EKİM 2010 SAYI: 31

SAMSUN'DA SİZİN İÇİN BİR DÜNYA YETİŞTİRİYORUZ...

YEDİĞİNE İÇTİĞİNE
DİKKAT ET
**GÜVENİLİR GIDA
TÜKET**

Güvenilir gıda, etiketli ve ambalajlı olmalıdır.

Güvenilir gıda, muhafaza ve satış kurallarına uygun olmalıdır.

Güvenilir gıda, son tüketim tarihi geçmemiş olmalıdır.

Güvenilir gıda, gereği gibi hazırlanan ve korunandır.

Güvenilir gıda, Tarım ve Köyşleri Bakanlığı'ndan izin belgesi olan, fiziksel, kimyasal ve biyolojik riskleri taşımayandır.

Samsun İl Tarım Müdürlüğü Adına

Sahibi
Kadir İSPİRLİ
İl Müdürü

Yazı İşleri Müdürü
Dr. Ali KORKMAZ

Yayın Kurulu
Dr. Ali KORKMAZ
Yaşar BUDAK
Şerife Gül GÖZÜGÜL
Burhan HEKİMOĞLU
Mustafa ALTINDEĞER

Fotoğraflar
Recep YAPINCAK

Yazışma Adresi
İl Tarım Müdürlüğü
Çiftçi Eğitimi ve Yayın Şubesi
55060 Samsun

Telefon
0 362 231 37 00/270

Fax
0 362 233 21 63

e-mail
cey@samsuntarim.gov.tr

web
http://www.samsuntarim.gov.tr

ISSN 1305-7588

Samsun İl Tarım Müdürlüğü Yayını
Olan SAMTİM Dergisi Yaygın Süreli
Yayındır

Dizgi/Baskı
Kardeşler Ofset
4320688 * Samsun

İçindekiler

ÖNSÖZ	2
SAMSUN İLİNİN TARIMSAL POTANSİYELİ	3
BAFRA SEBZE ÜRETİCİLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI MEHMET BİLGİÇLE RÖPORTAJ ...	9
BAFRA SALÇA YÖNETİM KURULU BAŞKANI NİHAT KAYA İLE RÖPORTAJ	11
SÜT SANAYİNDE SAMSUN'DA ÖRNEK KURULUŞ OTAT GIDA SANAYİ	13
PARLAYAN YILDIZ EKOSAM VE SAMSUN	14
SAMSUN'DA ÖRNEK MEYVECİLİK TESİSİ SAMMEY	14
SAMSUN İLİ DAMIZLIK SİĞİR YETİŞTİRİCİLERİ BİRLİĞİ ÇALIŞMALARI	16
SAMSUN'DA GIDA OSB ÇALIŞMALARI	19
İL MÜDÜRLÜĞÜMÜZ ÇALIŞMALARI	22
YEMEKLERİMİZ	38
BILMESENİZ DE OLUR!	39
HİKAYE DEYİP GEÇİN	40

www.samsuntarim.gov.tr

Milli ekonominin temeli ziraattır. Bunun içindir ki tarımda kalkınmaya büyük önem vermekteyiz. Köylere kadar yayılacak programlı ve pratik çalışmalar bu amaca ulaşmayı kolaylaştıracaktır.

Mustafa Kemal ATATÜRK

Bütün sektörler başta olmak üzere özellikle tarım sektörü son yıllarda önemli değişim ve gelişim içerisinde. Tarımsal sanayi ve üretim sektörünün sağlıklı projeler ve yatırımlar yapabilmeleri için gerekli olan, bilgi paylaşımı, öngörü, katılım, imkânların sunumu, sürdürülebilirlik,

saydamlık ve stratejik planlama gibi kavramlar; yeni kamu yönetimi sisteminin de temel ilkeleri haline gelmiştir.

İl Tarım Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Birimi Samsun ilinin bölge tarım master planları, tarımın tüm alt sektörlerine yönelik mevcut durum raporları, tarımsal potansiyelleri, güçlü yönleri, tarımsal avantajları, fiziki ve sosyo-ekonomik durumu, alternatif yatırım alanları ve önemli istatistikleri gibi konularda birçok çalışma hazırlamıştır.

İl Müdürlüğümüz değişim ve gelişim vizyonu çerçevesinde "bilgi paylaşımı, öngörü, planlama ve imkânların sunumu" kapsamında tarımsal konularla ilgili olarak önemli raporlarla bilgi ve veri tabanı oluşturup yatırımcılara, sanayicilere, ihracatçılara kısaca tarımın tüm taraflarının hizmetine sunmuştur.

SAMTİM dergimizin bu sayısı hem tarımsal potansiyellerimizi hem de bölgede başarılı yatırım yapan bazı tarımsal işletmelerin yaklaşımlarını içeren bir sayı olacaktır. Ayrıca dergide bölgemizde tarıma ve diğer sektörlerle yatırım yapacak müteşebbislerin; Samsun ilinde yatırım yapmalarına, iş ve istihdam oluşturmalarına, işyeri açmalarına, var olan işletmelerin ve bölgesel ürünlerin pazar paylarını artırmalarına, bölge imkânlarını pazarlamalarına, bölgedeki şirketlerin tanıtımlarını yapmalarına katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Bu çalışmanın bölgede yatırım yaparak iş ve istihdam oluşturarak ekonomiyi canlandıracak, insanımızın kalkınmadan yararlanmasını sağlayacak bir gelişmeye yardımcı olması dileğiyle tarım sektörünün tüm taraflarına ve çalışmada emeği geçenlere teşekkür ederim.

Kadir İSPİRLİ
İl Tarım Müdürü

SAMSUN İLİNİN TARIMSAL POTANSİYELİ

Samsun, hızla büyüyen Rusya pazarı ve Ortadoğu ülkelerinin talep ettiği bazı tarımsal ürünlerin üretimi için sahip olduğu potansiyellerle bu pazarlara en yakın illerden biridir. Bu nedenlerle ilimizi önemli tedarik merkezi olarak gören Rusya ve Ortadoğu ülkelerindeki alıcılar da, ilimizde tarımsal üretim, işleme ve lojistik alanında yatırım yapmak ve ortaklıklar kurmak için arayış içerisine girmişlerdir.

İşte bütün bu özellikleri ile Samsun; yabancı yatırımcılar için kışık sebze başta olmak üzere, organik ürünler, iyi tarım ürünleri, damızlık hayvan, tahum, fide, fidan, depolama, lojistik, anlaşmalı çiftçilik, unlu mamuller, gıda ürünleri, işleme ve paketlenme gibi özellikle katma değer sağlayıcı alanlarda oldukça caziptir. Örneğin Samsun süt ve et işleme alanında artacak olan iç pazar talebini karşılayacak ve yine yaş meyve ve sebze alanında; bahçe tesisinden, işleme ve paketlenme ve soğuk zincirin oluşturulmasına kadar birçok sahada önemli yatırımlar fırsatı taşıyan bir potansiyele sahiptir. Samsun öncelikle yatırım malları açısından önemli bir pazar olduğundan, birçok gelişmiş ülke makine ekipman üreticileri açısından önem taşımaktadır. Bu ülkelerdeki makine ekipman üreticileri ülkemizdeki tarımsal yatırım malları pazarında söz sahibi olmak için ülkemizdeki tarımsal üretim sektöründe de söz sahibi olmanın gerekli olduğunu anlamışlar. Bu nedenlerle yabancı yatırımcıların yukarıda açıkladığımız ve ilimizde tarımsal yatırıma yönelik var olan bu potansiyel ilgisini bir an önce hayata geçirebilmesi için; bu tarımsal yatırımcılara tarımsal sanayi, hayvancılık, meyvecilik ve sebzeçilik alanında entegre yatırım için gerekli tüm imkanları içeren kısa bir çalışma aşağıda verilmiştir.

Son iki yılı kapsayan dönemde, tarım ve gıda ürünlerinin fiyatlarında yaşanan dalgalanma ve yüksek oranlı artışlar özellikle az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin öncelikli konularından biri haline gelmiştir. Bunun için öncelikle kurumsal alt yapının başlıca unsurları olan mülkiyet hakkı, tarımsal finans, tarımsal yayım ve bilgi sisteminin oluşturulması gerekmektedir.

Türk tarım sektörünün ,ülke ekonomisi içindeki payının nispi olarak giderek azalmasına rağmen , sektör

sanayiye girdi temin etmesi,gıda gereksinimini karşılaması, istihdam olanakları yaratması, GSYİH'ya katkısı, sanayi ürünlerine talep oluşturmaları, ihracat yoluyla döviz temini gibi sağladığı katkılar nedeniyle ekonomi içindeki önemini korumaya devam edecektir.

1. Tarımsal İşletme Yapısı

1980-2001 dönemi rakamları incelendiğinde 1980'de 3.558.815; 1991 yılında 3.966 .822 olan işletme sayısı 3.022.127 olmuştur.Türkiye'de hem tarım toprağında hem de tarım işletmeleri sayısındaki düşüşlerin birlikte yaşanması, ortalama işletme büyüklüğündeki değişimin de sınırlı düzeyde kalmasına neden olmuştur. İşletme sayılarındaki düşüşe rağmen, ortalama işletme büyüklüğünün düşük kalması tarım topraklarının azalmasıyla açıklanabilir. Bu durum, tarımı terk eden işletmeler nedeniyle, önemli büyüklükte tarım toprağının da terk edildiği anlaşılmaktadır.

Ülkemizde 2001 yılı Genel Tarım Sayımı (GTS) sonuçlarına göre toplam 3.1 milyon tarımsal işletme ve bu işletmelerin tasarrufunda bulunan 18,4 milyon ha arazi tespit edilmiş olup, ortalama işletme büyüklüğü 6,1 ha'dır. 2001 GTS sonuçlarına göre, işletmelerde ortalama parsel sayısı 4.1 adet, ortalama parsel büyüklüğü 1,5 ha'dır. Artan nüfus ve diğer parçalanma nedenleriyle tarım işletmelerinin sahip olduğu araziler, sürekli parçalanmakta ve ekonomik işletme büyüklüğünün altına düşmektedir. Arazi toplulaştırma çalışmalarıyla dağınık ve parçalı arazilerinin birleştirilerek, modern tarım tekniklerinin uygulanacağı işletmelerin oluşturulması mümkün görünmektedir.

Samsun ve Türkiye Tarımsal İşletme Sayısı ve Yapısı (2001 Genel Tarım Sayımı)

	İşletme Sayısı (ad)	İşletme Başına Ortalama Arazi Büyüklüğü (da)	İşletme Başına Ortalama Hayvan Sayısı (ad)
Samsun	86.381	40	2-4
Türkiye	3.022.127	61	2-4

2. Arazi Kullanım Biçimi

Samsun'un yüzölçümü 958.000 ha olup; Bunun %47.5 si tarım arazisi, %37.4 ü orman ve fundalık arazi, %4.7'si çayır-mera arazisi ve % 10.4 tarım dışı araziler olarak dağılım göstermektedir. Tablo incelendiğinde bu dağılımın Türkiye genelinde sırasıyla %34, %32, %26 ve %13 olarak oluştuğu görülmektedir. Samsun ilinde tarım arazileri ve ormanlık arazilerin Türkiye genelinden yüksek olduğu, mera arazilerinin oranının ise Türkiye geneline göre hayli düşük olduğu görülmektedir. Bu durum Samsun'da hayvancılığın yeterince gelişmemesinin gerekçelerinden biri ve önemli etkidir.

Ülkemizdeki tarım arazilerinde genel anlamda iki temel sorun göze çarpmaktadır. Bunlar; verimli tarım arazilerinin tarım dışı alanlarda kullanılması ve verimli işletmeciliği engelleyecek şekilde tarım işletmelerinin büyük çoğunluğunun küçük işletme niteliğinde, dağınık ve geometrik parsel düzenine sahip bir yapıda olmasıdır. Bunun en önemli sebeplerinden biri, halen yürürlükte olan miras yasalarıdır.

Samsun İlinde Arazilerin Kullanım Biçimine Göre Dağılımı (TÜİK 2008)

	Tarım Alanı ve Türkiye Kıyaslaması		Çayır Mera Alanı ve Türkiye Kıyaslaması		Orman Fundalık Alanı ve Türkiye Kıyaslaması		Tarım Dışı Alan ve Türkiye Kıyaslaması		Toplam Yüzölçümü ve Türkiye Kıyaslaması	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Samsun	455.000	1.68	45.000	0.21	358.000	1.72	100.000	0.98	958.000	1.22
İl Arazisinin İl Yüzölçümüne Oranı	455.000	47.5	45.000	4.70	358.000	37.36	100.000	10.44	958.000	100
TR83 Bölgesi	1.645.282	6.10	408.066	1.99	1.295.518	6.25	453.657	4.45	3.803.523	4.85
TÜRKİYE	26.968.000	34.41	20.500.000	32	20.703.000	26.42	10.184.700	13	78.355.700	100

3. Tarım Arazilerinin Dağılımı

Ülkemizde ekim yapılan alanlardaki daralmanın aksine, sebze ve meyve yetiştirilen alanlarda ise artış meydana gelmiştir. Bu durum, daha fazla işgücü gerektiren tarla tarımı yerine, daha az işgücü gerektiren sebzeçilik ve meyvecilik faaliyetlerinin tercih edildiğini göstermektedir. Bu faaliyetlerin, şehirlere göç nedeniyle köylerde işgücü yetersizliği yaşayan işletmeler ile şehre göç ettiği halde köydeki arazilerinde tarımsal faaliyetini sürdürmek isteyen işletmelerce daha çok tercih edildiği söylenebilir.

Tarım Arazilerinin Kullanım Şekli (ha) (TÜİK 2008)

İLLER	Toplam Tarım Alanı ve Türkiye Kıyaslaması		İşlenen Tarla Alanı ve Türkiye Kıyaslaması			Sebze Bahçeleri ve Türkiye Kıyaslaması		Meyve Alanları ve Türkiye Kıyaslaması	
			Ekilen		Nadas				
	ha	%	ha	%	ha	ha	%	ha	%
Samsun	455.000	1.85	267.358	1.61	13.020	31.149	4.09	96.524	3.32
Samsun	455.000	100	267.358	58.76	13.020	31.149	6.84	96.524	21.21
TR83	1.495.761	6.10	1.119.904	6.75	189.317	59.551	7.82	126.989	4.37
TÜRKİYE	26.968.000	100	16.581.603	61.48	4.259.189	760.868	3.00	2.903.557	11.84

4. Samsun İlindeki Önemli Bitkisel ve Hayvansal Ürünler

Türkiye tarım havzaları üretim ve destekleme modeline göre birçok tarla bitkisine Tarım ve Köyşleri Bakanlığınca destekleme primi ödenmektedir. Samsun, 18 ve 19. tarım havzasında olup; hemen hemen Samsun'da yetişen tüm tarla bitkisi ürünler bu modele göre desteklenmektedir.

Önemli Bitkisel Ve Hayvansal Ürünler-Türkiye Üretimindeki Payı (TÜİK 2008)

Ürün Adı	Payı (%)
Soya	21.12
Çeltik	8.68
Fındık	14.34
Tütün	9.6
Mısır	3.0
Sebze	3-28
Buğday	2.34
Büyükbaş Hayvan	2.73
Süt	2.18

Soya tohumluğu pazarlayan firmaların özellikle Çarşamba ovasında sözleşmeli üretim yapmaları, soya fasulyesi ve çeltik gibi ürünlere ödenen destekleme primleri yanında üreticilere düşük fiyattan temin edilen sertifikalı tohumlukların kullanılması ile üretim ve verimde artışlar yaşanmıştır. Yine tarla bitkileri üretimi yanında iklim ve geniş üretim alanları ile de sebze tarımı Samsun ilinde ülkenin diğer illerine karşı mukayeseli üstünlüğe sahiptir. Samsun ilinin toplam 1.238.264 ton olan sebze üretimi ile özellikle kışlık sebzelerin bir kısmında Türkiye üretimindeki payı %28'lere çıkabilmektedir. Samsun, Ordu, Giresun gibi önemli fındık üreticisi olan bir ildir. 88 bin ha alanda yıllara göre değişmekle 100 bin ton fındık üretilmektedir.

5. Samsun İli Meyve Üretimi

Ülke olarak meyve üretim miktarında birçok üründe ilk sıralarda yer almamıza rağmen, verim, dış satım ve kişi başına tüketim miktarlarında çok gerilerde olduğumuz bir gerçektir. Türkiye'de üretilen ortalama 12-13 milyon ton meyvenin ancak 1 milyon tonu civarında bir kısmı ihraç edilebilmekte ve bu da toplam üretimin %8'ini oluşturmaktadır. Hatta, Dünyada monopol durumunda olduğumuz Fındık hariç diğer meyve türlerinde ihraç oranı üretimin %3-5'ini geçmemektedir. Toplam meyve ağaç sayısı olarak TR83 Samsun alt Bölgesinde 49.390.105 ile Samsun ili alt bölgenin %85'ini temsil etmektedir. Son yıllarda Samsun'da oluşturulan meyve üretim havzaları ile özellikle bodur meyve yetiştiriciliği benimsenmiştir. Yurt içerisinde sertifikalı standart meyve fidanları ile bahçe tesis eden üreticilere tarımsal işletmelerinin yatırıma yönelik giderlerinin finansmanı amacıyla azami 7 yıl vadeli YATIRIM KREDİSİ veya işletme giderlerinin finansmanı amacıyla azami 24 ay vadeli İŞLETME KREDİSİ Ziraat Bankası'na sağlanmaktadır.

Samsun - Türkiye Meyve Ağaç Sayıları ve Üretim (Ton)

	Samsun		TR83		TR Türkiye
	ad	%	ad	%	
Mey.Ver. Ağaç	43.542.042	8,54	49.133.059	9,64	509.942.457
M. Vermeyen Ağaç	5.848.063	8,06	7.896.445	10,89	72.533.445
Üretim (ton)	188.245	1,70	381.034	3,43	11.102.827

(TÜİK 2008)

6. Samsun İli Hayvancılık Potansiyeli

2008 yılı sonu itibariyle toplam büyükbaş hayvan sayısı bir önceki yıla göre %1,58 azalış göstererek sığır cinsi ve manda dahil sayı 11.032 bin baş olarak gerçekleşmiştir. Büyükbaş hayvanlar arasında yer alan sığır sayısı %1,60 azalarak 10.946 baş olurken, manda sayısı %1,88 artarak 86 bin baş olarak gerçekleşmiştir. Türkiye'de 2008 TÜİK verilerine göre 10 milyon 946 bin büyükbaş, 30.007.567 küçük baş hayvan bulunuyor. Samsun, büyük baş hayvan varlığı açısından hem TR83 alt bölgesinin hem de ülkenin yığınlaşma gösteren ili konumundadır. 2008 yılı TÜİK verilerine göre, Samsun'da 165.740 baş koyun, keçi; 290.608 baş sığır cinsi hayvan ve 8.515 adet manda bulunmaktadır. Samsun ili büyükbaş hayvan yetiştiriciliği açısından Türkiye'de 1. derecede yığınlaşma gösteren alt bölge illeri arasında yer almaktadır.

2010 yılı içinde et fiyatlarının sürekli artması, ülkesel hayvancılık kredi ve destekleme modelinin yeniden gözden

Samsun İli Hayvan Sayıları ve Türkiye Kıyaslaması (TÜİK 2008)

Hayvan Sayısı	TR831 (Samsun)			TR83 (ad)	Türkiye	
	İl %	ad	TR %		(ad)	%
Koyun	33.95	157.800	0.65	599.110	24.014.591	58.52
Keçi	1.70	7.940	0.13	55.609	5.993.363	14.60
Sığır	62.52	290.638	2.65	828.583	10.946.329	26.67
Manda	1.83	8.515	9.86	20.364	86.297	0.21
Toplam BB+KB	100	464.893	1.13	1.503.666	41.040.550	100

geçirilme gereğini gündeme taşımıştır. Bunun sonucunda Tarım ve Köyşeri Bakanlığı, hayvancılık sektöründeki girişimcilere 1 Ağustos itibariyle sıfır faizli yatırım ve işletme kredisi verilmeye başlandı.

7. Tarımsal Üretim Değerleri

Türkiye'nin toplam tarımsal üretim değerinin büyük bölümü, bitkisel üretim değeri tarafından oluşturulmaktadır. Tarımsal üretim değeri, bitkisel ve hayvansal üretim olmak üzere bileşenlerine ayrıldığında; 2008 yılında tarımsal üretim değerinin yaklaşık %60'ının bitkisel üretim tarafından olduğu görülmektedir.

Türkiye'de tarımsal üretimin bileşiminde bitkisel üretim hakim durumdadır. 2008 TÜİK verilerine göre toplam

Bitkisel, Hayvansal ve Canlı Hayvan Üretim Değeri Kıyaslaması (TÜİK 2008)

	Bitkisel Üretim Değeri		Canlı Hayvan Üretim Değeri		Hayvansal Ürünler Değeri	
	(1000 TL)	%	(1000 TL)	%	(1000 TL)	%
Samsun	1.415.902	2.49	461.512	1.87	375.147	1.63
TR83	3.310.162	5.82	1.357.151	5.50	1.121.591	4.89
Türkiye	56.799.894	100	24.666.222	100	22.921.524	100

bitkisel üretim miktarı yaklaşık 120 milyon 263 bin ton olup; bunun 78.378.287 tonu tarla ürünlerine, 25.130.271 tonu sebze ürünlerine ve 16.694.268 tonu ise meyve ürünlerine aittir. Bu bağlamda bitkisel üretimin 2008 yılında en büyük payı yani %65'i tarla ürünlerine aittir. Bitkisel üretimin %21'i sebzelere ve %14 ü meyve ürünlerine aittir. Türkiye bitkisel üretim değeri olan 56.799.894.000 TL'nin %2.5'i olan 1.415.902.000 TL'si Samsun iline aittir. Bölgesel değerlendirme yapıldığında Samsun İli TR83 alt bölgesinin üretim değeri olarak %42.7'sini karşılamaktadır. Dolayısıyla Samsun ili tarımsal üretim potansiyeli açısından bölgenin sürükleyicisi konumundadır. Ülkemiz canlı

hayvanlar üretim değeri olan 24.666.222.000 TL'nin 461.512.000 TL'si Samsun iline aittir. Bölgesel açıdan baktığımızda canlı hayvan üretim değeri TR83 alt bölgesinin %34 ünü karşılamaktadır. Dolayısıyla Samsun ili bitkisel üretimde olduğu gibi canlı hayvanlar üretim değerinde de başı çekmektedir.

8. Islah Durumuna Göre Sığır Varlığı

Sığır varlığının ırklara göre dağılımı incelendiğinde: Türkiye'de bulunan toplam 10.946.329 baş sığır cinsi hayvanın %33'ü kültür ırkını oluşturmaktadır. Oranlamayı Samsun için değerlendirirsek %18.6 ile Türkiye ortalamasının hayli gerisinde gözükmemektedir. Alt bölge değerlendirmesi yaptığımızda samsun ili TR83 alt bölgesi ile aynı ortalamaya sahiptir. Samsun'da kültür ırkı hayvanların büyük bir çoğunluğunu Holstein, Simmental ve Montefon cinsi sığırlar oluşturmaktadır. Son yıllarda halkın et üretimi yönünde besi hayvancılığına yönelmesi ile Simmental ağırlıklı yetiştiricilik artmaya başlamıştır.

Islah Durumuna Göre Sığır Varlığının Türkiye Kıyaslaması (TÜİK 2008)

Islah Değeri		TR831 (Samsun)			TR83 (ad)	Türkiye (ad)	
		İl %	ad	Tr %		(ad)	%
Sığır	Kültür	18.64	54.175	1.52	150.021	3.554.585	32.47
	K.Melezi	52.78	153.384	3.44	398.366	4.454.647	40.69
	Yerli	28.57	83.049	2.91	280.196	2.850.710	26.04
Toplam BB		100	290.638	2.65	845.947	10.946.329	100

9. Suni Tohumlama

Samsun İli büyükbaş hayvancılığında 2006 yılında yapılan suni tohumlama çalışmaları neticesinde 33.658 , 2007 yılında 58.000 ve 2008 yılında da 40.025 sığır cinsi büyükbaş hayvan suni tohumlama yapılarak hayvancılık sektöründe ıslah çalışmalarında önemli bir mesafe katledilmiştir.

Suni Tohumlama Türkiye ve Samsun Kıyaslaması (2009)

	Türkiye	Samsun
Toplam İnek Sayısı (ad)	3.360.750	95.290
Tohumlanan Hayvan Sayısı (ad)	1.177.000	35.398
Tohumlama oranı, %	34.8	37.1

10. Süt Potansiyeli

Önümüzdeki yıllar içerisinde potansiyeli olan süt üreten ve işleyen büyük işletmelerin ekonomik önemi giderek artacaktır. Samsun da modern anlamda süt ve ürünleri sanayi işletmeleri kümeleşememiş ve bununla birlikte var olanlar yeterince gelişmemiştir. Bu nedenle Samsun'da özellikle; hammadde ihtiyacını rahatlıkla karşılayabilen, çiğ sütü sağlıklı olarak toplayabilen, aldığı sütü gelişmiş teknolojilerle ülkemiz ve uluslararası standartlarına uygun olarak işleyebilen, işlenmiş ürünlerini yurt içi ve dışında pazarlayabilen işletmelerin önümüzdeki yıllar içerisinde AB projeleri ile ve Kırsal Kalkınma hibe programlarıyla daha fazla desteklenmesi doğru olacaktır. İlimizde son kırsal kalkınma destekleri ile büyük işletmeler kurulmuş, sağım sistemleri günün teknolojisi ile yenilenmiştir.

Samsun İli Süt Potansiyeli (TÜİK 2008)

	Süt Üretimi (ton)	Süt Üretimi (%)
Samsun	268.005	2.18
TR83	741.633	6.05
Türkiye	12.243.040	100

Samsun ilinde 268.005 ton olan süt üretiminin büyük bir kısmı sığır cinsi hayvanların süt üretimidir. Süte verilen destekler sanayide kullanılan sütün miktarında önemli artışlara sebep olmuştur. Samsun, süt toplayan özel sektöre ota ölçekli işletmeler yanında Bafra, Vezirköprü, Merkez, Havza ve Alaçam ilçeleri başta olmak üzere 29 adet süt toplama merkezini bünyesinde bulundurmaktadır.

11. Yem Bitkileri

Ülkemizde çayır meralardan yaklaşık 9 milyon ton, yem bitkilerinden yaklaşık 3 milyon ton olmak üzere toplam 12 milyon ton kaba yem üretilmektedir. Bu durumda, meralardaki üretilen otun tamamının kullanıldığı kabul edilse bile, 12 milyon ton kaba yem açığı ortaya çıkmaktadır.

Ülkemizde yaklaşık 1.564.418 ha.olan yem bitkileri ekiliş alanı toplam ekilebilir alanların %9.4'ünü oluşturmaktadır. Oysa hayvancılığı ileri gitmiş ülkelerde bu oran %25-30 kadardır. Buna ilaveten kaba yem ihtiyacının %35'i, kesif yem ihtiyacının %25'i, karşılanabilmekte, yem açığı saman, kalitesiz kaba ot, yaprak v.b. bahçe artıkları ve dikenlerle karşılanmaktadır. Son yıllarda yem bitkileri üretimini teşvik amacı ile Tarım ve Köyşleri Bakanlığı tarafından "Hayvancılığın Desteklenmesi Hakkında Karar" yürürlüğe konmuştur. Bu karar gereği yem bitkileri üretiminde yatırım giderlerinin ve üretim maliyetlerinin bir bölümü üreticiye teşvik olarak ödenmektedir. Bu teşvik sistemi, artış hızı yavaş da olsa yem bitkileri üretimini olumlu etkilemiştir.

Samsun ve Türkiye Yem Bitkileri Ekiliş Alanları (ha) (TÜİK 2008)

	İşlenen Tarla Alanı		Yem Bitkileri Ekiliş Alanı	
	ha	%	ha	%
Samsun	267.358	58.76	52.293	19.55
Türkiye	16.581.603	1.61	1.564.418	9.4

12. Samsun Su Ürünleri Potansiyeli (2007-2008)

Samsun ili su ürünleri konusunda; stratejik konumu, limanları, balıkçı barınakları, modern balıkçı tekneleri, kalifiye elemanları, birikimleri, kullanılabilir dinamikleri ve modern kent kimliği ile bölgesinin belirleyicisidir. Samsun ilinin deniz kıyısında olması Su ürünleri potansiyeli yüksek bir il olmasını beraberinde getirmiştir. Büyük iç su potansiyelleri varlığı bu şehri su ürünleri konusunda ayrıcalıklı kılmaktadır. Bilindiği üzere FAO tarafından dünyada en hızlı büyüyen gıda sektörü olarak belirlenmiştir. Su ürünleri yetiştiriciliği ve su ürünleri avcılığı, ilimizin gelişmesi ve kalkınması açısından önem verilmesi gereken bir sektördür. Türkiye İstatistik Kurumunun 2007 verilerine göre yaklaşık 632 bin tonu avcılıkla, 143 bin tonu yetiştiricilikle olmak üzere toplam yaklaşık 775 bin ton su ürünleri üretilmiştir. Samsun ilinde toplam avlanan deniz balıkları miktarı 31.508 ton olup bu oran ülkenin % 4 ünü karşılamaktadır.

Samsun Alt Bölgesinde Tekne Sayısı ve Su Ürünleri Avcılık İstihsalı (ton)

Yer	Tekne Sayısı		Deniz Avcılığı		Kültür Balıkçılığı	
	ad	%	ton	%	ton	%
Samsun	747	4.35	29.802	4.71	1.706	2.30
Türkiye	17.161		632.000		143.389	

BAFRA SEBZE ÜRETİCİLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI MEHMET BİLGİÇ'LE RÖPORTAJ

M.NAS : Kısaca sizi tanıyabilir miyiz ?

M.BİLGİÇ : 1969 Bafra doğumluyum.Evli ve 5 çocuk babasıyım. Bafra Sebze Üreticileri Birliği Yönetim Kurulu Başkanıyım. Aynı zamanda Adaköy ve Çevre Köyleri Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Yönetim Kurulu Başkanlığını da yürütmekteyim.

M.NAS : Sebze Üreticileri Birliğinin kuruluşu hakkında bilgi verir misiniz?

M.BİLGİÇ : Bafra Ovası sahip olduğu verimli topraklar ile Karadeniz Bölgesinin en büyük ovası ve Türkiye'nin gelecek yıllarda da en önemli ovası olacak konumdadır. Yazlık ve kışık sebze yetiştiriciliğinin hemen hemen her türünden ve çeşidinden sebze yetiştiriciliği yapılmaktadır.İlçemizde yaklaşık 150.000 dekarlık alanda sebze yetiştirilmektedir. Böyle büyük bir potansiyeli olan ilçemizde öncelikle; çiftçilerimizin birim alandan yüksek verim alabilmesi, insan sağlığına zararlı madde ihtiva etmeyen kaliteli ürün yetiştirebilmesi için bilinçlendirmek, ürünlerimizi çiftçilerimizin alın terlerinin karşılığını alabilecek değer fiyatlardan pazarlayabilmelerine yardımcı olmak amacı ile 2007 yılında Bafra Sebze Üreticileri Birliğini 350 çiftçi arkadaşım ile birlikte kurduk. Üyelerimize tarımsal konularda yardımcı olabilmek amacı ile Ziraat Mühendisimiz kuruluş tarihinden itibaren hizmet vermeye devam etmektedir. 2010 yılı itibari ile üye sayımız 525 çiftçiye ulaşmıştır.

M.NAS : Üretici birliğinin kurulduğu tarihten günümüze kadar yapılan faaliyetleriniz var mı ?

M.BİLGİÇ : Öncelikle birlik üyelerimizin, tarımsal alandaki yenilikleri görmelerini sağlayabilmek amacı ile İlçe Tarım Müdürlüğü ve Ziraat Odası Başkanlığı ile birlikte yurt içinde düzenlenen Tarım Fuarlarına katılmalarına yardımcı olduk. Yine Antalya'da düzenlenen Yaş Sebze ve Meyve Fuarında üyelerimizin ve Bafra ovamızın ürünlerini tanıtmak amacı ile İl Özel İdare Müdürlüğü katkıları ile hazırlanan standta yerimizi alarak ziyaretçilere ürünlerimizi hakkında bilgiler verildi. 2008 yılının yaz ortasından itibaren İl Özel İdare Müdürlüğü kaynaklı olarak uygulanan proje sonucu alınan ve birliğimize kullanım hakkı verilen tohum ekim makinesi aracılığı ile öncelikli olarak üyelerimizin ihtiyacı olan sebze tohumları ekilmektedir. Böylece üyelerimiz tohum ekimlerini hem daha kısa zamanda yapmakta hem de iş gücünden tasarruf etmektedirler. 2008 yılında Özel İdare Müdürlüğü kaynaklı olarak uygulanan proje ile alınan ve birliğimize kullanım hakkı verilen karton kutu kesim makinesi ile üyelerimizin ürünlerini karton kutular içinde pazara arz etmeleri amaçlanmıştır. Üyelerimizin ürünlerini Birlik aracılığı ile pazarlama imkanımızın olmaması ve tahta kasaların halen kullanımına devam edilmesi karton kutuya talebin çok az olmasına neden olmuştur. Şu anda makinemiz faal durumdadır. Talep olması durumunda üreticilerimizin ihtiyaçlarını karşılayabilecek durumdayız. 2008 yılından itibaren üyelerimizin ürünlerini İyi Tarım Uygulamaları kapsamında yetiştirerek Globalgap sertifikası alabilmeleri için Ziraat Mühendisi danışmanımızla birlikte yardımcı olduk. 2010 yılı itibari ile de 100 üyemiz yetiştirdikleri 440 dekar beyazbaş lahana, 867 dekar karnabahar, 595 dekar kırmızı baş lahana, 163 dekar brokoli ve 73 dekar pırasa ürünlerine sertifika almışlardır. Yine bu üyelerimiz yazlık sebze olarak 242 dekar karpuz, 140 dekar biber,

61 dekar domates ve 67 dekar kavun üretimlerine sertifika almak için müracaat etmişlerdir.

M.NAS : İyi Tarım Uygulamaları ile sertifikalandırılmış ürünler ile geleneksel yöntemler ile üretilmiş diğer ürünler arasında pazarlama aşamasında bir farklılık var mı?

M.BİLGİÇ : Sebze Üreticileri Birliği olarak öncelikli hedefimiz tüketicilere sağlıklı ve kaliteli ürünleri sunmaktır. Maalesef şu anda pazarlama aşamasında sertifikalı ürünlerimiz ile geleneksel yöntemlerle üretilmiş ürünler aynı fiyattan işlem görmektedir. Az da olsa öncelikli olarak sertifikalı ürünler talep edilmektedir. Bu konuda aslında tüm kurum ve kuruluşlara tüketici örgütlerine, basın ve medya kuruluşlarına ve büyük marketlere görev düşmektedir. Örneğin bir tüketici olarak marketten bir çikolata aldığınızda bu ürünün nerede üretildiği, bileşiminde hangi maddeler olduğu v.b konularda bilgi sahibi olmak mümkündür. Ama diyelim ki domates alacaksınız, bu ürünün üretimi aşamasında hangi gübrelerin ve ilaçların kullanıldığı, içerisinde insan sağlığını olumsuz etkileyebilecek maddelerin bulunup bulunmadığını nasıl öğreneceksiniz? Ama sertifikalı ürünlerde geriye doğru izlenebilirlik mümkün olduğundan sertifika numarası ile o ürünün nerede ve nasıl şartlarda üretildiğini öğrenebilmeniz mümkündür. Bu yüzden büyük marketlerin sertifikalı sebze reyonlarını oluşturmaları tüketici derneklerinin basın yolu ile tüketicileri bilinçlendirmeleri gerekmektedir.

M.NAS : Sebze Üreticileri Birliği olarak karşılaştığınız sorunlar nelerdir?

M.BİLGİÇ : Birlik olarak üyelerimize en güzel şekilde hizmet vermek için yeterli bir büroya sahip değiliz. Bu da maddi imkansızlıklardan kaynaklanıyor. Üyelerimizden aidatları zamanında toparlayamıyoruz. Toplanan aidatlar ve elde edilen gelirler ile ancak Tarım Danışmanımızın masasını ödeyebiliyoruz. 5200 sayılı Üretici Birlikleri Kanunu üyelerin ürünlerini Birlik aracılığı ile pazarlamasına izin vermiyor. Pazar fiyatlarının inşili - çıkışlı grafik çizmesi üyelerimizi sözleşmeli tarım uygulamalarına yönlendirmemize engel oluyor. Bu durumda maalesef üyelerimizin kendi başına hareket etmesine neden oluyor.

M.NAS : Bu sorunların çözümü için yaptığınız çalışmalar var mı?

M.BİLGİÇ : Temmuz ayının ilk haftası Belediye Başkanımız Sayın Zihni ŞAHİN ile Bafra Sebze ve Meyve Hali içinde üyelerimizin iç içe olabileceği, üyeler arasında bilgi akışının rahatlıkla sağlanabileceği bir büro talep ettik. Görüşmelerimiz bir yandan da devam ediyor. İnşallah büro sorununu çözeceğiz. Büro sorununu giderildiğinde üyelerimize çok daha iyi hizmet verme şansımız olacaktır. Üreticilerimizin ürünlerini direkt olarak birlik aracılığı ile pazarlama imkanı olmadığı için onları sözleşmeli tarım uygulamalarına yönlendirmek amacı ile bu sene kavun ve karpuz ürünlerinin sözleşmeli olarak üretimi ile ilgili büyük marketlerden biri ile çok ciddi görüşmelerimiz oldu. Ancak üyelerimiz arasından maalesef yeterli üretici sözleşme imzalamaktan çekindi. Geçtiğimiz yıllarda sözleşmeli tarım uygulamalarında yaşanan olumsuzluklar çiftçilerimizin öngargılı olmalarına neden olmaktadır.

M.NAS : Sebze Üreticileri Birliğinin ileriye yönelik hedefleri var mıdır?

M.BİLGİÇ : Tabi ki hedeflerimiz var. Bu hedeflerimizi 3 başlık altında toplayabiliriz.

Kısa vadeli olarak; üyelerimizin sebze üretimlerinde kalite ve standardizasyonu yakalamaları amacı ile üyelerimize teknik bilgi sağlamak, üyelerimize İyi Tarım Uygulamaları ve özellikle Organik Tarım uygulamaları kapsamında yetiştiricilik yaptırmak, yurt içindeki tarım fuarlarına katılım sağlamak ve bu faaliyetler sonucunda üye sayısını artırmaktır.

Orta vadeli Olarak; üyelerimizin ürünlerini sözleşmeli tarım modeli doğrultusunda üretim yapmalarını sağlamak, iç ve dış pazarda ürünlerimizin tanıtımını yapmak ve birlik yardımı ile pazarlanmasını sağlamaktır. Örneğin büyük şehirlerde bulunan yemek fabrikalarının ve Büyük Marketlerin yazlık ve kışık sebze ihtiyaçlarının Bafra Sebze Üreticileri Birliği aracılığı ile karşılanması gibi. Bunun için imkanlar ölçüsünde Tarım Danışmanı sayısını artırmak hedeflenmektedir. Uzun Vadeli olarak ise; Bafra'da sebze üreticilerinin %90'ının birliğimize üye olmasını sağlayarak pazarlama aşamasında fiyat istikrarını sağlamak ve talebe göre ürün desenini oluşturmak yer almaktadır. Ayrıca üyelerimizin fide ihtiyaçlarını karşılayabilecek bir fide üretim tesisi kurmakta hedeflerimiz arasında yer almaktadır. En büyük idealimiz ise tüm üreticilerimizin ürünlerini tek bir çatı altında toplayıp, modern şartlarda tasnifleyip, ambalajlamak ve tüketici taleplerine göre paketleyip gerektiğinde soğuk hava deposunda bekletebileceğimiz ünitelere sahip olmaktır. Bu ideali gerçekleştirmek gerçekten zor gibi görünüyor ama asla imkansız değil. Üye sayımız çoğalır ve el ele vererek başarmamız için hiç bir neden yok.

M.NAS : Hedeflerinizi gerçekleştirebilmek için gerek ilgili makamlardan gerekse sebze üreticilerinden beklentileriniz nedir?

M.BİLGİÇ : Öncelikle 5200 sayılı Üretici Birlikleri Kanunun genişletilerek Birliklere doğrudan pazarlama imkanı tanınması, Tarımsal Kalkınma Kooperatiflerinde olduğu gibi üyelerin tarımsal girdi ihtiyaçlarının birlikler aracılığı ile karşılanması ve üyelere kar payı dağıtılması gibi hususların kanunda yer almasını istiyoruz. Ayrıca pilot bölgelerde tarımsal desteklerin birlikler aracılığı ile yapılması konusunda çalışmaların başlatılması ve ülke genelinde uygulanmasını talep ediyoruz. Böylece Sebze Üreticileri ile birlik arasında güçlü bir bağ oluşacak ve bu durumda hem üretici hem de tüketici kazançlı çıkacaktır. Çiftçilerimize ise emeklerinin karşılığını alabilmeleri için muhakkak suret ile Üretici Birliklerine üye olmalarını ve üzerlerine düşen görevleri yerine getirmelerini isterim. Üye sayısı arttıkça şüphesiz ki güçlü bir üretici birliği ortaya çıkacaktır. Bunun sonucunda da hem üretim aşamasında hem pazarlama aşamasında birlikler belirleyici rol oynayacaktır. İçerimizde bulunan sebze üreticilerine bir kez daha sizler aracılığı ile seslenmek isterim; değerli sebze üreticilerimiz Birlikten Kuvvet Doğar sözünden hareketle, gelin Birliğimize üye olun, hedeflerimiz doğrultusunda hep birlikte hareket ederek tüketicilerimize kaliteli ve sağlıklı sebzeler üretilim ve alın terlerimiz kurumadan karşılığını alalım. Hem ilçe ekonomimize hem de ülke ekonomimize katkıda bulunalım.

M.NAS : Sayın başkanım bu dileklerinize canı gönülden katılıyor ve zaman ayırdığınız için size teşekkür ediyorum.

M.BİLGİÇ : Bende size Sebze Üreticileri arkadaşlarım adına bu fırsatı bize verdiğiniz için teşekkür ederim.

BAFİRA SALÇA

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

NIHAT KAYA İLE RÖPORTAJ

B. HEKİMOĞLU : Sektöre giriş nedenleriniz nelerdir?

N. KAYA : Ülkemizde yetiştirilen yaklaşık 11 milyon ton domatesin %20'si işlenmekte, kalan miktar taze tüketime gitmektedir. İşlenen toplam miktarın % 80'i salça, % 15'i konserve domates imalatı için, kalan kısım ise ketçap, domates suyu vb. domates ürünlerinin imalatı için kullanılmaktadır. Domates yetiştiriciliği Türkiye'nin tümünde mümkün olmakla birlikte, sonrayı tipi domates üretimi iklimin üretim için çok daha fazla uygun olduğu Marmara ve Ege Bölgelerinde özellikle de Balıkesir, Bursa ve Çanakkale illerinde yoğunlaşmıştır.

Samsun ilimizde büyük ve küçük verimli ovaların varlığı nedeniyle, biber ve domates yetiştiriciliği başta olmak üzere sebzecilik bilginli ve yoğun olarak yıllardır yapılmaktadır.

Samsun bölgemizde en çok ekilişi yapılan domates, karpuz, biber, kavun, kırmızilahana, beyaz lahan, patlıcan, fasulye, marul, pırasa, ıspanak, karnabahar gibi sebzelerdir.

Türkiye de 2003 yılı domates üretimi 9.820.000 ton, 2006 yılı domates üretimi 9.854.877 ton, 2008 yılında ise 10.985.000 ton olup, ülkemiz dünya üretiminin yaklaşık %9'unu karşılamaktadır. Samsun ili 267.934 ton ile ülke üretiminin %2,5'ini karşılamaktadır.

Ayrıca 2008 yılında 76.222 dekar alanda 224.236 ton (sivri, dolmalık ve salçalık) biber üretilmiştir. Bu üretimin 28.400 dekar alanında kopya salçalık biber ekimi yapılmış ve 85.000 ton Kopya (salçalık-yağlık) biber Samsun ilinde üretilmiştir.

Son yıllarda Samsun ilinde yıldan yıla artan salçalık yağlık biber üretimi önemli bir trend yakalamıştır. Özellikle Bafra ovasında oldukça geniş bir ekim alanı bulan salçalık yağlık biber ülkemizde iç piyasa da rahat bir Pazar bulmuştur. Yağlık biber de ülkemiz iç tüketiminin büyük bir kısmı Samsun ili tarafından karşılanmaktadır.

Samsun ilinde üretilen salçalık yağlık kopya biberin % 95'i Bafra ilçesinde üretilmektedir. Ancak bu rakamın çok üzerinde üretim yapıldığı ve daha fazla üretim yapmaya elverişli potansiyelin bulunduğu bilinmektedir.

Ancak zaman zaman yaşanan fiyat ve üretim dalgalanmaları sonucunda domates ve biberde ürün işleme zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Bu durumu gören firmamız bölge ve ülke ekonomisine katkı sağlamak için bu sektörde arayış içine girmiştir.

Salça sektörüne girmemizdeki en önemli etken daha öncede belirttiğimiz gibi Türkiye'nin büyük ovalarından olan Bafra ve Çarşamba ovasında yetişen biber ve domateslerdir. Bu domates ve biberleri annelerimizin evde yapmış olduğu kıvamda

yüksek brixli salça haline getirip pazara sunmak istedik. Samsun tarımsal sanayi anlamında bu ovaları bu güne kadar değerlendirememiştir. Şirket olarak bölgemizin ürünleri ile tarımsal sanayileşme anlamında gelişmeyi amaçlayarak sektörde ki yerimizi almış olduk.

B. HEKİMOĞLU : Samsun ili iklim ve toprak ve coğrafi yapısıyla bu sektöre yatırım yapmaya uygun mudur?

N. KAYA : Samsun iklim koşulları ve iki büyük verimli ovasıyla kesinlikle bu sektörde yatırım yapmaya uygun bir ildir. Ancak çiftçinin bu konuda bilinçlendirilmesi ve doğru ürün çeşidiyle ürünlerin daha verimli hale getirilmesi gerekmektedir.

B. HEKİMOĞLU : Bu sektöre başka girişimcilerin girmesini ve yatırım yapmasının tavsiye eder misiniz? Böyle bir durum sizi ve sektörü nasıl etkiler?

N. KAYA : Bu sektörde bölgemize başka girişimcilerin gelmesini tabi ki arzu ederiz. Yapılan yatırımlar arz- talebi geliştirir. Hem ürünün kalitesi artar hemde Pazar büyümüş olur. Firmamızı olumlu yönde etkileyeceğine inanıyoruz. Ayrıca bu durum bölgesel göçü engelleyecek ve iş potansiyeli sağlayacaktır.

B. HEKİMOĞLU : Samsun ili bu sektörün gelişimi için ulaşım, tarımsal sanayi, işleme ve paketleme gibi yeterli alt yapı ve potansiyele sahip midir? Varsa eksiklikler nelerdir?

N. KAYA : Samsun ili kesinlikle bu potansiyele sahiptir. Evet alt yapı sorunları vardır. Çiftçi sözleşmeli tarım konusunda desteklenerek bilinçlendirilmelidir. Bu konuda il tarım ilçe tarım ile koordineli çalışma gerekmektedir.

B. HEKİMOĞLU : Sektörde pazar payınızı artırmak için üretim prosesinde nerelere yatırım yapmayı planlıyorsunuz?

N. KAYA : Firmamız şu anda sadece ev tipi yüksek brixli domates ve biber salçası üretimi yapmaktadır. Ancak hammadde Bafra'da bol olduğundan hammaddesi domates ve biber olan birçok ürün geliştirilebilir. Bunun için bazı ilave yatırımlar gerekmektedir. Bu yatırımlar sırasıyla zamanı geldiğinde yapılacaktır.

B. HEKİMOĞLU : Bu sektörün taraflarından beklentileriniz ve sektörün taraflarına önerileriniz nelerdir?

N. KAYA : İşbirliği önerebiliriz. Birlikte hareket etme ve tabii ki yardımlaşma.

B. HEKİMOĞLU : Sayın Kaya bize ayırdığınız vakit ve verdiğiniz bilgiler için teşekkür ederiz.

N. KAYA : Rica ederim. Yayın hayatınızda başarılar dilerim.

SÜT SANAYİNDE SAMSUN'DA ÖRNEK KURULUŞ OTAT GIDA SANAYİ

Otat Gıda Sanayi Havza ilçemizde 1998 yılında Limited Şirket düzeyinde kurulmuş bir süt sanayi kuruluşudur. Yöredeki çiftçilerden toplanan sütler Fabrikada işlenerek **yoğurt, ayran, beyaz peynir, kaşar peyniri ve dondurma** üretilmektedir. Üretilen ürünler TSE ve ISO 22000 kalite güvencesine sahiptir.

Bir aile şirketi olan Otat'ın Genel Müdürü sayın Mustafa BAŞARAN'ın çalışmaları ile ilgili olarak yaptığımız röportaj aşağıdadır.

Sayın Başaran OTAT'ın üretim mantığı nedir?

Otat her şeyden önce halkımızın sağlığını ve damak tadını düşünün bir kuruluşur. Firma olarak sloganımız tüketiciye "Sağlıklı ve Doğal Süt Ürünleri" sunmaktır. Bu nedenle ürünlerimizde herhangi bir katkı maddesi bulunmamaktadır. Örneğin Otat Yoğurtları, sütün bir kısım suyu vakumla uçurularak koyulaştırılarak elde edilmektedir. Bu teknik maliyeti artırmaktadır. Ürettiğimiz yoğurtların üzerinde son kullanma tarihi ile birlikte üretim tarihinin de bulunması, tüketiciye duyduğumuz saygının ve ürünlerimize olan güvenimizin bir ifadesidir. Oysa 1-2 firma dışında yoğurt ambalajlarında üretim tarihini görmek mümkün değildir.

OTAT'ın Samsun ekonomisine katkısı nedir?

Samsun'da faaliyet gösteren 20 civarındaki Tarımsal Kalkınma Kooperatifinin sütü Otat tarafından alındığı gibi, ilimizdeki büyük çiftliklerin sütü de Otat tarafından alınarak Fabrikada mamul hale getirilmektedir. Yurdumuzun batı illerindeki fiyatlarla eşdeğer fiyatla süt alımı yapan firmamız, yöre çiftçileri için sütün pazarlanmasında önemli bir güvence oluşturmaktadır. Ayrıca gerek Fabrikada çalışanı, gerekse ürünlerin pazarlanmasında görev alan 100 civarındaki personeli ile Otat Samsun'da istihdama önemli katkı sağlamaktadır. Samsun, Ordu, Giresun, Çorum, Amasya ve Tokat'da; % 100 doğal ve taze ürünlerimizi 4000 satış noktasında tüketicilerimize sunmaya çalışmak, bizim için en büyük mutluluk kaynağıdır.

Ham madde temininde ne gibi zorlukla karşılaşıyorsunuz?

Ham madde teminindeki sorunu iki şekilde ele almak gerekir. Birincisi il düzeyinde süt üretimi yetersiz olduğu için çevre illerden süt almak zorunda kalıyoruz. Tokat, Amasya ve Çorum illerindeki üreticilerden süt alıyoruz. Yinede bölgemizdeki sütün yetersizliğinden dolayı Fabrikamız 1/3 kapasite ile çalışmaktadır. Süt üretimi bakımından yaz ayları ile kış ayları arasındaki anormal dengesizlik de ayrı sorun.

İkincisi sütün kalitesi bakımından zaman zaman sorun yaşıyoruz. İşletmeye gelen sütler bazen antibiyotik kalıntısı olabiliyor. Bu sütlerden bizim mamul üretmemiz mümkün değil. Ayrıca sütün inekten sağıldıktan sonra hızla artı 4 dereceye kadar soğutulması gerekiyor. Aksi takdirde asiliği yükseliyor ve bakteri yoğunluğu artıyor. Bu durumda, işletmeciler olarak bizi zor sokuyor. Üreticileri bu konuda bilgilendirmeye çalışıyoruz. Ancak Tarım İl Müdürlüğümüzün de bu konuda bize destek vermesinin yararlı olacağını düşünüyorum. En ideali hayvanların merkezi sağım sistemi ile sağılması ve sağılan sütlerin el değmeden soğutma tankına

aktarılmasıdır. Bu tip işletmelerin sütünü Çanakkale, Balıkesir ve Burdur Kooperatiflerinin ortalama süt fiyatından % 15-20 fazla fiyatla satın alıyoruz.

Samsun'da üreticilerle sözleşmeli üretim konusunda bir Proje yürütmeye başladınız. Bu konuyu biraz açar mısınız?

Otat Gıda Sanayi tarafından bu yıl ilimizin Ladik, Havza ve Vezirköprü ilçelerinde "Sözleşmeli Damızlık Süt Sığılacılığı Projesi"ni uygulamaya koymuş bulunmaktayız. Bu proje, ülkemizde ilk kez uygulanan bir projedir. Proje ile üç ilçemizde hayvancılık tecrübesi olan, bu işi daha geniş kapasitede ve daha teknik düzeyde yapmak isteyen çiftçilerimizle 5-6 ay önce bir sözleşme yapılmıştı. Sözleşmeye göre Otat Gıda kaliteli damızlık temini ve kredi temini konusunda çiftçiye gerekli yardımı yapmayı üstlenmiş ve üretilecek sütlerin satın alınmasını garanti etmiştir. Ayrıca suni tohumlama hizmetleri, hayvan sağlığı ile ilgili uygulamaların daha etkin yürütülmesi için bir Veteriner Kliniği ile anlaşma yapılması, hayvanların bakım besleme ve yem bitkileri ekimi ile ilgili bilgiler konusunda çiftçilerin eğitimi de Otat Gıda tarafından üstlenilmiştir.

Otat Gıda belirtilen bu hizmetlerin etkili bir şekilde yürütülmesi için bünyesinde bir Zootechnik Ziraat Mühendisi istihdam etmiş bulunmaktadır. Proje kapsamında hayvan alacak çiftçilerin finansman sorununun çözümü içinde T.C. Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü ile Otat Gıda arasında bir protokol imzalanmıştır. Proje ile bir çiftçiye en az 10, en fazla 30 hayvan verilmesi öngörülmüştür.

Protokol gereği; 81 çiftçiye, toplam 915 hayvanın cari faiz oranına göre % 60 devlet sübvanseli kredi ile alımı konusunda Ziraat Bankası gerekli finansmanı tahsis etmiştir. 1 Ağustos tarihinden itibaren de faizler sıfırlanmıştır. Proje kapsamında çiftçilere dağıtılan hayvanlar siyah alaca (holstein) ırkı sertifikalı gebe düve olup Trakya bölgesindeki çiftçilerden temin edilmektedir. Bu bölgemiz birçok hayvan hastalığı bakımında ari bölge olarak kabul edilmekte ve Anadolu yakasından bu kesime hayvan girişi yasaklanmış bulunmaktadır. Bu bölgedeki sığırların tamamı siyah alaca olup, yıllardır suni tohumlama hizmetleri başarıyla yürütüldüğü için hayvanların genetik kapasitesi de oldukça yüksektir. Yıllık ortalama süt verimi inek başına 6 tonun üzerindedir.

Proje gereği dağıtılacak 915 hayvanın ilk 450 adedinin temini için alt yapıyı bu işe uygun bir firma ile sözleşme yapılmış olup, 03.08.2010 tarihi itibarıyla 33 çiftçiye 364 hayvanın dağıtımı gerçekleştirilmiştir. Ağustos ayı sonuna kadar dağıtılan hayvan sayısı 450'ye ulaşacaktır.

Sayın Başaran, vermiş olduğunuz bilgiler için teşekkür ederiz.

Ben de yapacağınız yayın çalışması ile sektörümüze sağlayacağınız katkıdan dolayı Samtim Dergisine teşekkür ederim.

PARLAYAN YILDIZ EKOSAM VE SAMSUN

Recai AKMAN

Ziraat Yüksek Mühendisi

Ekosam Ltd.Şti. Samsun'da faaliyet gösteren Samsiad üyesi birkaç işadamlarının bir araya gelmesiyle 2002 yılında resmen EKOSAM markası ile kurmuş oldukları bir sosyal sorumluluk projesidir. Şirketimiz sözleşmeli çiftçi esasına bağlı olarak üretim yapmakta ve aynı zamanda bu ürünlerin pazarlamasını da yaparak organik ürün tüketicilerine sunmaktadır.

Ekosam'ın kuruluş amaçlarında biri de kırsal kesimlerde yaşayan insanlara yardımcı olmaktır. Şöyle ki Kırsal bölgelerde tarımla uğraşan çiftçi bulmak pek mümkün değildir ve genellikle başka meslek gruplarında çalışılmaktadır. Bu alanlarda insanları organik tarıma yönlendirerek yeni geçim kaynağı olanağı sunulmuştur. Samsunumuz, dünyanın verim yönünden en önemli iki ovası üzerinde kurulması nedeniyle bu bölgelerde organik ürün üretimi yapılmasına çok elverişli bu bakır alanlarda üretime hızlı bir şekilde taviz vermeden devam edilmektedir.

Ekosam olarak bölgedeki tarım arazilerindeki Ekolojik alanların artırılması yönünde çalışarak 1m kare alandan en fazla sağlıklı ürün nasıl alınabilir, toplum sağlığı nasıl korunabilir, gelecek nesillere temiz toprak nasıl bırakılabilir ve organik üreticimizin refah düzeyi nasıl artırılabilir hedefiyle çalışmaktadır. Bölgede organik tarımla uğraşan daha fazla çiftçinin oluşmasının rekabet ortamı yaratacağından daha iyi daha güzel organik ürün üretimini yapmaya sevk etmek yönünden de faydalı olacağı kanaatindeyim.

Samsun'da organik ürünlerin üretimi arttıkça buna bağlı yan sanayi kolları da artacaktır. Akabinde de birlikler sağlanarak ortak soğuk depolar, paketlenme ve ulaştırma üniteleri oluşturularak maliyetlerin düşmesine katkıda bulunulacaktır.

Samsun'da organik tarımsal ürünlerin üretilmesi yeterli potansiyel var ancak yeterli tüketim potansiyeli yoktur. Maalesef üzülerek ifade ediyorum Ekosam'ın ürettiği organik ürünler sadece Samsun iline yetmemesi gerekir. Ürettiğimiz ürünlerin %90 gibi büyük oranını İstanbul'a gönderirken Türkiye'deki Organik Ürün satan mağazalardan gelen taleplere de cevap vermeye çalışmaktayız. Buna rağmen üretimde en önemli faktör pazarlamadır. Pazarlama faktörünü geliştiremezseniz sonuç hüsrana olur.

Ekosam olarak 19 Mayıs ilçesinde iki parça olarak 600 da arazimiz bulunmaktadır. Bu arazide organik meyvecilik ve damızlık büyükbaş hayvancılık projemizi uygulamak istiyoruz. Tabii bu finansmanı çok yüksek bir proje olduğundan biraz daha zamana ihtiyacımız var. Yine Lâdik ilçemizde 100 da civarında bulunan arazimizde Organik kuru fasulye ve nohut üretimi yapılmaktadır.

Bunların dışında bitkilerin ekolojilerine göre Rize'de çay, Terme'nin Evcil beldesinde fındık, Çeltik, soya, mısır, kivi Amasya Suluova'da kuru fasulye, nohut, buğday, soğan, meyve çeşitleri vb. ürünleri çiftçilerimize sözleşmeli tarım modeli ile üretirmekteyiz. Bunlar sertifikalandırıldıktan sonra Samsun Kirazlık 19 Mayıs Sanayi bölgesindeki fabrikamızda paketlenerek müşterilerimizin tüketimine sunulmaktadır.

Sonuç olarak Organik üretim yapan, pazarlayan ve bu konuda çaba harcayan herkesi kutlamak gerekir çünkü sağlığımızla ve toprağımızla ilgili önemli rol oynayan kişi ve kuruluşların önemli maddi desteğe ihtiyaçları vardır.

SAMSUN'DA ÖRNEK MEYVECİLİK TESİSİ SAMMEY

M. ALTINDEĞER : Sektöre giriş nedenleriniz nelerdir?

M. KARABIYIK : Sammey Samsun Meyvecilik Gıda San Ve Tic. A.Ş. kurucusu ve işletme müdürü olarak kuruluşundan beri hedefimiz samsunda doğusunda çarşamba ovası batısında Bafra ovası içeride Vezirköprü çok verimli arazilerimiz adeta atıl vaziyette durmakta. Hava toprak su adeta bizden yararlanın dercesine beklemekte. Ben Mustafa KARABIYIK olarak 1954 yılında dedemin kurmuş olduğu küçük bir işletmede meyvecilik eğitimimi alarak bu işi bu verimli topraklarda nasıl harekete geçiririz düşüncesiyle 22 arkadaşı da yanıma alarak çıkmış olduğumuz yolda hızla ilerleyip meyveciliğin bölgemizde yaygınlaşmasını sağlamak amacıyla adeta bir eğitim yuvası kurduk. Bölgemize katma değeri yüksek ürünler üretilip şehrimize daha çok istihdam ve gelir getirmek.

M. ALTINDEĞER : Samsun ili iklim ve toprak yapısı ile coğrafik yapısıyla bu sektöre yatırım yapmaya uygun mudur?

M. KARABIYIK : Samsun ili küresel ısınmadan dolayı değişen iklim yapısından dolayı birçok avantajı da yanında getirdi. Bunları iyi değerlendirmek lazım tarımda çok ama çok avantajlı bölge haline geldiğimizin bizden daha çok başkaları farkında. Gezdiğim yerlerde beni hayrete düşüren bilgilere şahit oluyorum. Bölgemizin iklim yapısını bizden yani samsunludan daha iyi bilip takip ettiklerine şahit oldum. İlimiz ülke genelinde iki ovasıyla en verimli hale getirebilmek bizlere sanayici ve işadamları ilim adamı yani üniversite çiftçi köylü el ele vererek ayrılmaz bir eşkenar üçgen oluşturup yolumuza devam edersek sarsılmadan dimdik yürürüz.

M. ALTINDEĞER : Bu sektöre başka girişimcilerin girmesini ve yatırım yapmasını tavsiye eder misiniz? Böyle bir durum sizi ve sektörü nasıl etkiler?

M. KARABIYIK : Samsun'da bizim gibi onlarca

şirketin tarıma yatırım yapıp şehrimizde pazar oluşturursak potansiyeli gören tüccar ve ihracatçıyı buraya çekmek onların her istediğini temin edersek çok daha iyi olacaktır.

M. ALTINDEĞER : Samsun ili bu sektörün gelişimi için ulaşım, tarımsal sanayi, işleme ve paketlenme gibi yeterli alt yapı ve potansiyele sahip midir? Varsa eksiklikler nelerdir?

M. KARABIYIK : Şehrimiz tarım sektörü olarak inanılmaz güzellik ve potansiyele sahip ama yapılacak yatırımların büyük ölçekli olması kaçınılmaz bir gerçek. Çünkü küçük ölçekli bölük pörçük olduğunda sıtandarı yakalamamız mümkün değil. Hele hele marka olmamız markalaşmamız hiç mi hiç mümkün olamaz. Öncelikle üretim alanlarını komple hale getirmemiz lazım üretim olmadan paketlenme ve işleme tesisi kurmanın bizlere getirisi olmayacağını inanıyorum zaten kazandıkça onlar kendiliğinden oluşacak.

M. ALTINDEĞER : Sektörde pazar payınızı artırmak için üretim prosesinde nerelere yatırım yapmayı planlıyorsunuz?

M. KARABIYIK : Sektörde pazar payını artırmamız gibi bir iddiamız olmadı olmayacak bizim amacımız bölgede bu işin olurluğunu gösterip teşvik etmek çoğaldıkça şehrimizin Pazar payı artacak. Bugün standart mal bulmakta sıkıntı çeken ihracata firma ileride her iki ovamızdan çeşitini temin edip burada konuşlanmasını sağlarsak o zaman ilimizin tarım girdisini artırmış oluruz.

M. ALTINDEĞER : Bu sektörün taraflarından beklentileriniz ve bu sektörün taraflarına önerileriniz nelerdir?

M. KARABIYIK : Bu sektöre iş adamlarının yatırım yapmalarını sammeyi örnek olarak güç birliği yapıp daha çok üretilip pazar payını artırmayı topraklarımızın atıl durmasını önleyebilmek.

SAMSUN İLİ DAMIZLIK SIĞIR YETİŞTİRİCİLERİ BİRLİĞİ ÇALIŞMALARI

Serdar ÇAKIR
Ziraat Mühendisi

Birliğimiz 28.12.1995 tarihinde 8 kurucu üye ile kurulmuştur. 4631 Sayılı Hayvan Islahı Kanununa istinaden hazırlanan 19 Aralık 2001 Tarih 24615 Sayılı Resmi gazetede yayınlanan Islah Amaçlı Yetiştirici Birliklerinin Kurulması ve Hizmetleri Yönetmeliği doğrultusunda son şeklini almıştır.

4631 sayılı Hayvan Islahı Kanunu'nun amacı: Her türlü hayvansal üretim ve bu üretimi etkili kılan faaliyetler ile yarış, müsabaka ve iş maksadıyla yetiştirilen hayvanların verimlerinin artırılması için yapılacak ıslah çalışmalarını, evcil ve yabani hayvanların gen kaynaklarının korunmasını, hayvansal üretimin ekonomik olmasını ve rekabet gücünün artırılmasını, bu hususlarla ilgili faaliyetleri ve soy kütüğü kayıtlarının tutulması ile hayvan ırklarının ıslahını, damızlıkların sağlıklı ve hijyenik koşullarda yetiştirilmesini ve hastalıklardan arı bir şekilde üreticilere intikalini ve korunmasını sağlamaktadır. Bu kanun şüphesiz Hayvan Islahı, Damızlık Belgesi, Soy Kütüğüne Kayıt, Tohumlama, Embriyo Transferi ve Döl Kontrolü, Gen Kaynaklarının Korunması, Yeni Irkların Tescili Konularında Birlikler aracılığıyla Ülke Hayvancılığının gelişmesinde ve ilerlemesinde önemli payı bulunacaktır.

Birliğimiz; 1995'de İl Tarım Müdürlüğü'nün hizmet binasında faaliyetlerine başlamış olup, 2004 yılında şimdiki hizmet yerini satın alarak hizmetlerine buradan devam etmektedir. İl genelindeki faaliyetlerini merkez büro ve yanısıra 7 ilçedeki şubeleri vasıtasıyla yürütmektedir. Birliğimiz faaliyetlerini, kuruluş kanunumuz ve hedeflerimiz doğrultusunda; 1 Ziraat Mühendisi, 3 Veteriner Sağlık Teknisyeni ve 6 Büro Personeli olmak üzere 10 personel ile yürütmektedir. Bu yapılan çalışmalara İl Tarım Müdürlüğümüz Proje Koordinatörü ile destek vermektedir. Ayrıca birliğimiz 3 adet hizmet aracına

sahiptir.

Her geçen gün yeni üyelerin aramıza katıldığı birliğimize 01.08.2010 yılı tarihi itibarıyla 1007'si şahsi ve 9'u kooperatif (393 üye) üyesi olmak üzere toplam 1400 üye kayıtlıdır. Soykütüğü projesine 12.656 baş inek olmak üzere, toplam 20.869 dişi hayvan kayıtlıdır. Önsoykütüğü projesine ise 83.575 baş inek olmak üzere toplam 105.980 dişi hayvan kayıtlıdır. Samsun ilinde toplam hayvan varlığı ise 300.000 civarındadır.

Faaliyetlerimiz

Islah çalışmalarının en etki biçimde yürütülmesi için soykütüğünde ve ön soykütüğünde işletme kayıtlarını yapıyoruz. Birliğimizin kuruluşunun temel amacı olan Soy kütüğü çalışmaları; Bakanlık tarafından belirlenen kriterlere uygun görülen hayvanların kulak küpesi takılarak, tüm bilgilerinin toplandığı bir veri tabanıdır. Bu veri tabanında kısaca; kaydı tutulan hayvanın ana ve baba isim ve kulak küpe numaraları, doğum tarihleri, ırkları, işletme numaraları, dişi hayvanların tohumlama ve aylık süt verisi bilgileri bulunmaktadır. Aylık olarak işletme ziyaretlerinden elde edilen soykütük ve önsay kütük verilerini kayıt sistemimize girerek veri akışımızın düzenli bir şekilde işlenmesini sağlamaktayız.

Üye işletmelerimizin süt ölçümü verim kayıtlarını tutmaktayız. Bu kayıtları üyelerimize vermiş olduğumuz süt ölçüm defterleri ile takip etmekte ve dönem dönem denetimlerini yapmaktayız. Birliğimiz devlet tarafından verilen desteklemelerin icmal ve hak edişlerinin yapılıp takip edilmesi görevini üstlenmiştir. Ülkemiz hayvancılığını geliştirme kapsamında Birliğimize kayıtlı üye işletmelere verilen farklı devlet desteklemelerinin dağıtımı tarafımızdan banka hesaplarına çok hızlı bir şekilde yapılmaktadır.

2010 Yılı Temmuz Ayı İtibariyle Kayıtlı Hayvan Sayısı

SOYKÜTÜĞÜ		ÖNSOYKÜTÜĞÜ	
İnek	12.656	İnek	83.575
Düve	5.020	Düve	16.944
Dişi toplam	20.869	Dişi Toplam	105.980
Erkek Toplam	6.480	Erkek Toplam	16.744
Genel Toplam	27.349	Genel Toplam	122.724
Samsun İli Toplam Sığır Sayısı			150.073

Samsun İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği Üye Sayısı

No	İlçeler	Üye
1	Bafra	410
2	Havza	149
3	Vezirköprü	112
4	Kavak	88
5	Ladik	75
6	Çarşamba	58
7	Alaçam	37
8	Ondokuzmayıs	31
9	Terme	21
10	Asarcık	10
11	Tekkeköy	6
12	Atakum	4
13	İlkadım	3
14	Salıpazarı	2
15	Yakakent	1
Toplam		1007

No	İlçe	Kooperatifler	Üye
1	Havza	Çayırözü	36
2	Havza	Gidirli	88
3	Havza	Şeyhkoyun	36
4	Havza	Erikbelen	91
5	Havza	İmircik	32
6	Atakum	Kurupelit	1
7	Bafra	Emenli	47
8	Terme	H.Mescit	1
9	Vezirköprü	Çekalan	61

Toplam	393
---------------	------------

Genel Toplam	1400
---------------------	-------------

* Atakum S.S Kurupelit kooperatifi 50 ortaklı, Terme S.S Hüseyin mescit kooperatifi 30 ortaklı tek işletme şeklindedir.

Birliğimiz sınıflandırma çalışmaları yapmakta olup dış görünüş özelliklerine göre genetik kapasitenin belirlenmesi, kusurlu özelliklerin tespit edilip ıslah çalışmalarına yön ve şekil verilmesi sağlanmaktadır. Genetik kapasitesi yüksek damızlık özelliklere sahip hayvanların suni tohumlama boğa qnası seçiminde kullanılmasını sağlamaktadır. Üyelerimizin ellerinde bulunan ihtiyaç fazlası damızlık gebe düvelerin pazarlanması ve ihtiyacı olanlara damızlık gebe düve temin edilmesi işlemini yürütmekteyiz.

Üye işletmelerimizin verimliliğini arttırmak ve ekonomilerine katkıda bulunmak amacıyla eğitim ve danışmanlık hizmeti vermekteyiz. Ellerindeki ham maddeye göre rasyonlar hazırlayıp hayvancılıkta en pahalı girdi olan yem maliyetini azaltmaya çalışmaktayız.

Hedeflerimiz

Soykütüğü kayıtları tutulan hayvan sayımızı arttırmak,

Tüm üye işletmelerimizde kaliteli, işletmenin ihtiyacına göre sperma kullanılmasını sağlamak,

Tüm üye işletmelerimizde besleme çalışmasını yaparak, işletmenin ihtiyacına göre rasyon hazırlamak,

Islah amaçlı suni tohumlama çalışmalarımızı veteriner hekimlerle beraber yürüterek daha verimli sürüler elde etmek. (Birliğimiz en kısa sürede suni tohumlama çalışmalarına başlayacaktır.)

Üyelerimize kendi imkanlarımızla daha fazla hizmet götürebilmek için; araç , eleman ve teknik donanımımızı arttırmak,

Üreticilerimizin elinde bulunan hayvan ve

hayvansal ürünlerin değer fiyata pazarlamasının sağlanması.

Yetiştiricilerimize; süt, suni tohumlama, buzağı, damızlık hayvan satışında verilen desteklemelerin devamını sağlamak için Merkez Birliğimizle koordineli olarak Bakanlığımızda gerekli çalışmaları yapmak.

Damızlık düve yetiştiriciliğini teşvik ederek Sertifikalı damızlık satışlarını hızlandırma, üyelerimizin kazançlarını artırma ve ülkenin damızlık düve ihtiyacını yurt içinde birlikler tarafından karşılamak,

Üyelerimizin işletme ziyaretlerini sıklaştırmak,

Üyelerimize özellikle ıslah, bakım ve besleme konularında düzenli olarak eğitim çalışmaları yapmak.

Üyelerimizin her türlü çıkar ve menfaatlerini koruyup, gözetmek

İlimizde Büyükbaş Hayvancılığın Gelişmesi İçin

İlimize uygun hayvansal üretim alanları tespit edilmeli, bunların geliştirilmesine ve teşvikine yönelik olarak faizsiz veya düşük faizli kredi desteği sağlanmalıdır. Entegre hayvancılık yatırımları teşvik edilmeli, bu kapsamda mevcut süt işleme tesisleri ve belediye et kombinası rantabl olarak çalışabilir duruma getirilmelidir. Maalesef ilimizin süt işleme tesisi sayıca yetersizdir. Özellikle yaz aylarında artan süt üreticilerin elinde kalmaktadır. Süt işleme tesislerinin artması ile bu durumda iyileşmeler olacaktır. Bazı ilçelerimizde ise süt toplama işlemi gerek coğrafi şartlar gerekse dağınık yerleşim sebebiyle yok denecek kadar azdır. Buralardaki eksiklikler süt toplama merkezleri oluşturarak giderilebilir.

Hayvancılık, üretim ve pazarlama aşamalarında her yönden desteklenmeli, meraların korunması ve yem bitkileri üretiminin artırılmasında yönelik önlemler alınmalıdır. Hayvanların bakım, besleme ve barınak şartları ise yetersiz durumdadır. Bu durum süt ve et verimini düşürmekte, sütün kalitesini de olumsuz yönde etkilemektedir. Bölge şartlarına uygun hayvan barınağı tipleri araştırılmalı ve mevcut barınaklar ıslah edilmelidir.

Hayvancılıkta koruyucu hekimlik ve sürü sağlığı programları ağırlık verilmelidir. Suni tohumlama çalışmaları yaygınlaştırılmalı ve hayvancılık işletmeleri kayıt altına alınmalıdır. Aşı, ilaç, yem katkı maddesi, sperma, biyolojik gereçler ve damızlık üretimini teşvik edici önlemler alınmalıdır.

Hayvancılık konusunda çalışan kurumlar ve sivil toplum örgütleri arasında koordinasyon ve işbirliği sağlanmalı ayrıca personelin bilgi düzeyini artırmaya yönelik hizmet içi eğitim çalışmalarına ağırlık verilmelidir.

Ülkemizde hayvan sayısı gün geçtikçe azalmaktadır. Buna önlem olarak dişi hayvanlarımıza ve onlardan elde ettiğimiz ürünlere sahip çıkmalıyız. Bunu sütte ve dişi hayvanlara verilecek devlet primleri ve desteklemeleri ile yapabiliriz. Ancak bunu yaparken bu ürünlerin satış fiyatlarını üreticinin zarar etmeyeceği bir seviyede tutulmalıdır.

Hayvan yetiştiricileri mutlaka örgütlenmelidir. Dağınık ve örgütlü olmayan üreticilerin bir araya getirilmesini, örgütlenme yetersizliğine karşı çözüm olarak üreticilerin örgütlenmesini ve pazarda etkin konuma gelebilmesini kooperatifler, birlikler, vakıflar, şirketler vb. kurumlar sağlamaktadırlar. Bu itibarla, güç kaybeden tarım ve hayvancılık alanlarımızda gelişmiş ülkelerin seviyelerini yakalayabilmemiz ve kendi gıda ihtiyacımızı karşılamamız amacıyla, bu örgütlere devlet tarafından yeterli destek verilmelidir.

Mustafa ALTINDEĞER
Ziraat Mühendisi

Burhan HEKİMOĞLU
Ziraat Mühendisi

SAMSUN'DA GIDA OSB ÇALIŞMALARI

Giriş

Gıda sektörüne yönelik tüm yaklaşımların temelinde "Halk Sağlığı" ve "Gıda Güvenliği" konularının bulunması gerekir. Ne büyüklükte olursa olsun, ülkemizdeki tüm gıda ve içecek firmalarının sürdürülebilir büyümelerini gerçekleştirdikleri ve tüketicilerin ihtiyaçlarını güvenle karşıladıkları bir ortamın geliştirilmesi gerekir. Gıda konusu Samsun için ele alındığında organize gıda sanayi bölgesinin kurulması kaçınılmaz olmuştur. Türkiye Gıda ve İçecek Sanayi Dernekleri Federasyonu (TGDF) tarafından hazırlanan 2008 Gıda Envanteri verilerine göre Türkiye'deki 4. büyük sektör gıda sektörüdür. 22.092 işletmede, 471.000 kişilik istihdam sağlayan sektör, Gayri Safi Yurtiçi Hasıladan 181 milyar TL pay almıştır. Sektör, Dış Ticaret Karşılama Oranı ile ithalat-ihracat dengesinde artı veren nadir sektörlerden biridir.

Gıda Organize Sanayi Bölgesi Kuruluş Çalışmaları

Gıda Organize Sanayi Bölgesi" Türkiye'de kurulan ihtisas organize sanayi bölgelerinden biridir. Gıda Organize Sanayi Bölgesinin kurulması ile birlikte sanayicinin ve tüketicinin daha düşük maliyetle üretim ve tüketim yapabilmesi, vergi kaçaklarının azaltılması, Gıda sanayinin ihtiyacı olan hammadde için güvenilir veri tabanı oluşturulması son derece gerekli olacaktır. "Kuruluş Protokolü" onaylanarak tüzel kişiliği tescil edilen Samsun Gıda OSB, İl Özel İdaresinin %30, Samsun TSO'nun %21, Büyükşehir Belediyesinin %21, Ticaret Borsasının % 21 ve Tekkeköy Belediyesinin %7 katılım payları ile oluşturulmuştur. OSB, Tekkeköy mevkiinde 41 adet parselden oluşan toplam 46.5 ha arsa üzerinde kurulmuştur.

Gıda OSB'de yer alacak firmaların üretim alanları ve yatırımlarını belirlemek için tarımsal sanayi yatırım konularına esas olmak üzere 13 başlıkta belirlenen yatırım konuları Samsun İl Tarım Müdürlüğüne hazırlanmıştır. Bunlar; dondurulmuş gıda, yem entegre, meyve suyu, çeltik ve pirinç, sebze/meyve işleme, süt işleme, deniz ürünleri ve soğuk hava tesisleri, bitkisel ham yağ, sucuk, salam ve

soşis, et işleme, salça, turşu, sirke ve pekmez, kuru meyve sebze kategorilere ayrılmıştır. Bu çalışma ile gıda sanayinin asgari kapasite ve yatırım tutarı ne olmalı, istihdama katkısı, ilimizde aynı konuda faaliyet gösteren tesis sayısı ve fiili çalışma kapasiteleri neler gibi sorulara cevap aranmıştır. Gıda OSB'de 41 sanayi parselinde yatırım yapmak üzere 58 firma başvurmuş ve 25 firmanın ilk etapta yatırım yapmasına karar verilmiştir. Toplamda 272.145.060 TL'lik bir yatırım gerçekleştirecek firmalar, 1.509 kişiye istihdam sağlayacak, 2010'da üretime geçecek bir Organize Sanayi Bölgesi gerçekleştirilecektir.

Gıda OSB'de Yer Alan Firmalar

Arazi tahsislerine göre dondurulmuş gıda sektöründe 4, entegre yem üretimi sektöründe 2, ilaç üretiminde 1, bitkisel yağ üretiminde 1, soya, mısır, pirinç unu, un üretiminde 3, süt ürünleri işleme sektöründe 2, et ürünleri işleme sektöründe 2, deniz ürünleri işleme sektöründe 1, sebze meyve işleme, hububat bakliyat, meyve suyu, pirinç, fındık entegre, organik tarım ürünleri işleme, tıbbi aromatik bitkiler, turşu, sirke, pekmez, salça üretimi gibi konularda da 9 firma üretim yapacak. Gıda OSB'de yer alacak ve toplamda 272.145.060 TL'lik bir yatırım gerçekleştirecek firmalar, aynı zamanda 1.509 kişiye de istihdam sağlayacaktır.

Samsun'da	Gıda
Sanayiye	Hizmet
İşletmeler	Eden

Türkiye'de artan nüfusun yeterli, dengeli ve sağlıklı beslenmesi, tarımsal üretimin uygun şekilde değerlendirilmesine bağlı olup, bu da gıda sanayinin yapısının gelişmesiyle mümkün olacaktır. Samsun gıda sanayi işletmelerinin dağılımı aşağıdadır.

Et ve et ürünleri üreten işletme sayısı toplam 30 adet olup 18'i kırmızı et, 12'si kanalı et alt sektörlerinde faaliyet göstermektedir. Samsun'da et ve et ürünleri işleyen 30 işletme gözükmesine rağmen entegre et işleme tesisi bulunmamaktadır. İşlenmiş et ürünleri; taze ve dondurulmuş olarak ikiye ayrılmaktadır. Rosta, bonfile, kıyma, pirzola, biftek, kuşbaşı, parça etler vb. taze et ürünleridir. Bu taze et ürünleri dondurulmak suretiyle belli sürelerde saklanabilmektedir. İşlenmemiş et ürünleri

İl Bazında Sektörlerin Dağılımı

Sektör Adı	İşletme Sayısı
Tahıl, Un ve Unlu Mamuller	484
Pastacılık Ürünleri ve Tatlılar	100
Et ve Et Ürünleri	30
Süt ve Süt Ürünleri	28
Baklagiller	28
Hazır Yemek ve Yemek Fabrikası (Tabldot)	24
Kuruyemiş ve Çerezler	21
Meyve ve Sebze İşleme	14
Yumurta ve Yumurta Ürünleri	13
Gıda ile Temas Eden Madde ve Malzemeler	12
Şekerli Mamuller	11
Baharatlar, Çeşni Vericiler ve Soslar	6
Bitki, Çay ve Kahve Ürünleri	4
Balık ve Diğer Su Ürünleri	4
Arıcılık Ürünleri	3
Bitkisel Yağ ve Margarin	2
Alkolsüz İçecekler	2
Çikolata ve Kakao Ürünleri	1
Aromalar ve Katkı Maddeleri	1
Tasnif Dışı Gıdalar	3
Toplam	791

*2008 yılı envanter bilgileri

arasında karkas etler de bulunmaktadır. Karkas etler kalitesine göre parçalanmakta, paketlenmekte ve önce -40 derecede şoklanmakta ve -20 derecede muhafaza edilmektedir.

Samsun ilinin nüfusu 1.233.671'dir. Nüfusun %63'ü şehirde yaşamaktadır. Türkiye'de kişi başı ortalama 27 kg et tüketilmektedir. Tüketilen etin üçte birinin (9 kg/kişi) kırmızı et olarak tüketildiği kabul edilirse Samsun nüfusu göz önüne alındığında ilin kırmızı et ihtiyacı yaklaşık 11.000 ton olduğu gözükmemektedir. 2008 yılı İl Tarım Müdürlüğü verilerine göre Samsun ilinin 4.686 ton kırmızı et üretimi vardır. Bu durumda Samsun et ihtiyacının ancak %42'sini karşılayabilmektedir.

Samsun'da ilçe belediyelerine ait 13 adet 3. Sınıf Mezbaha, mülkiyeti Büyükşehir Belediyesine ait 1 adet 1. Sınıf Mezbaha, adet Özel Sektöre ait 1. Sınıf Mezbaha/Kombina bulunmaktadır. Tüm bu işletmelerin toplam olarak günlük kesim kapasitesi 352 BB ve 576 KB şeklindedir. Yaklaşık %25 kapasite kullanım oranı ile çalışmaktalar. İlimizde iklim ve coğrafi şartların uygunluğuna karşın et sektörünün gelişmemesinin sebebi kombine et tesislerinin bulunmamasıdır. Mevcut mezbahaların büyük kısmı teknik ve hijyenik şartlar açısından mevzuata uygun değildir. Kırmızı Et ve Et Ürünleri Üretim Tesislerinin Çalışma ve Denetleme Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik hükümlerine göre çalışma izni almak ve bu yönetmeliğin belirttiği teknik-hijyenik kurallara göre faaliyette bulunmak zorundadır. İlde et işleyen et parçalama ve mamul et ürünleri üreten et tesisleri güvenilir, hijyenik, sağlıklı et temininde zorluk çektikleri için et ihtiyaçlarını il dışından temin etmektedirler.

Samsun büyükbaş hayvan açısından ülkede 6. sırada yer almakta, ancak entegre bir et işleme tesisi bulunmamaktadır. Kurulacak entegre tesis ile günlük 250 BB, 400 KB hayvan kesimi ile ilin et ihtiyacı karşılanabilecektir. İlimizdeki et işletmelerinin ekonomik ölçekte büyütülmesi ve işletme ölçeklerinin modern tesisin

gerektirdiği şartları sağlayacak ölçekte yapılandırılması gerekmektedir. İlimizde Organize Hayvancılık Sanayi Bölgesinin kurulması, ticaret borsaları bünyesinde Canlı Hayvan Borsaları oluşturulması, büyük hayvancılık işletmelerinin kurulması teşvik edilmelidir.

Süt ve süt ürünleri işleyen işletme sayısı ilimizde toplam 28 olup, 16 işletmede beyaz peynir, kaşar peyniri, lor peyniri, yoğurt, ayran, krema, tereyağı vb. ürünler işlenmekte, 12 sinde ise dondurma yapılmaktadır. Bu işletmelerde 2008 yılı verilerine göre 166 adet personel istihdam edilmektedir. İlimizde üretilen sütün önemli bir kısmı 30 civarında bulunan süt toplama merkezlerine gitmekte, bir kısmı merkezlerden diğer illere nakledilmekte, bir kısmı da üretici ailelerce tüketilmektedir. İşletmelere gelen sütler hariç olmak üzere diğerleri kayıt altına alınamadığından miktarları bilinmemektedir. Üretilen sütün bu şekilde dağılımı sonucunda; işletmelere gelen süt yeterli olmamakta ve mevcut işletmeler tam kapasite çalışmamaktadır.

İlimizde bir faaliyetini durdurmuş, toplam 5 adet su ürünleri işleme tesisi bulunmaktadır. Bu tesislerde balık ve

kurbağada derin dondurma; deniz salyangozunda haşlama ve derin dondurma teknolojisi uygulanmaktadır. Gıda maddeleri dondurma yöntemi ile işlendiğinde, raf ömrü uzun her mevsim tüketilme imkânı olan, belli bir standartta ve kolay hazırlanabilen ürünlere dönüşmektedir. Hasat edilen ürünler birkaç saat içerisinde fabrikaya getirilip temizlenerek önce -40 derecede dondurma işlemine tabi tutulduktan sonra -18 derece üzerinde muhafaza edilerek istenilen zamanda tüketime sunulabilmektedir. Dondurulmuş gıdalar genelde ihraç amaçlı üretilmektedir. Ülkemizde daha çok Marmara ve Ege Bölgesinde bu tür tesisler kurulmuştur. İlimizde su ürünleri dışında bu teknolojiye sahip her hangi bir tesis bulunmamaktadır. Son iki yıldır ise bir tesisimizde balıkta marinat teknolojisi uygulaması başlamıştır.

İlimizdeki su ürünleri tesislerin kurulu kapasitesi, balık 13.515 ton/yıl, deniz salyangozu 1605 ton/yıl, kurbağa 36 ton/yıl, salyangoz kabuğu 170 ton/yıl'dır. Su ürünleri işleme tesisleri hammaddesini doğadan karşılayan tesisler olduğundan yıllar itibarıyla üretim miktarlarında istikrar yoktur. Bu itibarla balık kapasitelerinin tamamına yakınına hamsi dondurarak kullanılmaktadır. Hamsi sezonunda ürünün fazla olduğu yıllarda tesisler kapasitelerini tam kullanabilmektedir. Deniz salyangozu işleminde hammadde teminindeki güçlük nedeniyle kapasite kullanımı %50 seviyesinde kalmaktadır. İlimizde kurbağa istihsalının miktarı tam bilinmemekte, ancak 150-400 ton/yıl arasında tahmin edilmektedir. İlimizdeki tesislerde kurbağa işleminin yapılmamakta ve istihsalın tamamı işlenmek üzere il dışına gitmektedir. Salyangoz kabuğu üretimi, kara salyangozu üretiminin yan ürünü olup ilimizde yoğun şekilde kara salyangozu üretilmekte, üretimin tamamı işlenmek için il dışına sevk edilmektedir.

Samsun ilinde 2008 yılı verilerine göre yaklaşık 311.490 da alanda 1.238.264 ton sebze üretimi gerçekleştirilmiştir. Samsun'da en çok ekilişi yapılan ve ihracata uygun ürünler domates, karpuz, biber, kavun, kırmızı lahanası, beyaz lahanası, brokoli, patlıcan, fasulye, marul, pırasa, ıspanak, karnabahar gibi sebzelerdir. Son yıllarda Samsun ilinde yıldan yıla artan yağlık biber üretimi önemli bir trend yakalamıştır. Bafra Ovasında geniş bir ekim alanı bulan yağlık biber ülkemizde iç piyasada rahat bir pazar bulmuştur. Yağlık biberde ülkemiz iç tüketiminin önemli miktarı Samsun tarafından karşılanmakta, ancak bu rakamın çok üzerinde üretim yapıldığı ve daha fazla üretim yapmaya elverişli potansiyelin bulunduğu bilinmektedir. İlimizde sebze veya meyveyi tasnif, ambalaj, paketleyen ve depolayan, özellikle ihracata dönük ürün pazarlayan tesislere ihtiyaç duyulmaktadır.

Samsun'da yağlı tohumlu bitkiler genelde Karadenizbirlik tarafından sözleşmeli olarak yetiştirilmekte olduğundan satın aldığı ham maddeyi Merzifon'da bulunan fabrikasında işlemektedir. Ayrıca Tarım Kredi Kooperatifine ait Bafra ilçesinde bulunan tesiste de bitkisel ham yağ üretimi yapılmaktadır. Samsun'da 24 adet pirinç fabrikası bulunmakta olup işletmeler tam kapasite çalışmamaktadır. Fabrikaların pirinç üretimlerinin artırılması halinde Samsun'un çeltik üretimi dahi yeterli olmayacaktır. Üretim kapasitemizin çok yüksek olması dolayısıyla, yeni fabrikalar kurmayı teşvik etmek yerine kaliteyi artırıcı teknoloji yenilenmesinin desteklenmesi uygun olacaktır.

Meyve suyu konsantresi üretiminde genellikle sermaye yoğun teknolojiye dayanılmaktadır. Değişik meyvelerden konsantre elde etmek için kullanılan üretim teknolojisi genelde aynı olmaktadır. Bu amaçla gereken makine ve teçhizatlar; yürüyen bantlar, presleme, parçalama, pastörizasyon, enzimasyon gibi üretim süreçleri sermaye yoğun teknoloji istemektedir. Buna karşın, ayıklama, paketlenme gibi üretim süreçlerinde emekten daha fazla yararlanılır. Samsun'da 28.000 ton şeftali üretilmektedir. İlimizde 15.000 ton/ yıl kapasiteli şeftali işleyecek şekilde 2.500 ton meyve suyu konsantresi elde edilecek bir tesisin kurulması ile üretim sezonuna bağlı olarak gerek meyvenin değerlendirilmesi gerekse istihdama katkı sağlayacaktır.

Sonuç

Konumu itibarıyla Samsun Gıda Organize Sanayi Bölgesinin hemen karayolu ve ulaşım ağının bitişiğinde olması, limana yakın olması, havaalanı, kargo, transfer ve ünitesi adeta entegre alan boyutunda yerleşmesinin sağlanması ve ihtisas organize sanayi bölgesi avantajı ile birlikte değerlendirdiğimiz zaman, birçok üretim faaliyeti için çok cazip alt yapı ve destek hizmetleri sunması bölgemizin tercih edilebilirliği ve talep edilmesini çok önemli ve değerli bir boyuta taşıyacaktır. Yoğun talep karşısında arsa yetersizliğinden kaynaklanan sıkıntı nedeniyle tahsis talebi karşılanamayan, yer tahsisine bağlı olarak yatırım talebinde bulunacak 33 yatırımcı için Gıda OSB'nin genişletilme çalışmaları sürdürülmektedir.

Sanayide sözleşmeli tarım yoluyla ham madde temini sağlayan firmalara ayrıcalık ve teşviklerin tanınması Samsun'da Gıda Organize Sanayi Bölgesinin genişlemesine ve üretim üssü olmasına katkı sağlayacaktır. Gıda sanayi firmalarının AB tarafından Türkiye için oluşturulması olası katılım öncesi mali yardım kaynaklarından etkin yararlandırılmasını sağlayarak yatırım maliyetlerinin düşürülmesi, gıda sanayi firmalarının ölçek ekonomisine uygun faaliyette bulunmalarını sağlayacak düzenlemelerin yapılması, Samsun'daki gıda sanayi firmalarının dış piyasalarda etkin bir şekilde rekabet edebilmesinin önünü açacaktır.

GELENEKSEL

BAFRA

KAVUN-KARPUZ

YARIŞMASI

Bafra Belediyesi ve Bafra İlçe Tarım Müdürlüğü tarafından organize edilen geleneksel kavun-karpuz yarışması büyük parkta yapıldı. Program saygı duruşu ve istiklal marşının okunmasıyla başladı. Bafra Belediye Başkanı Zihni ŞAHİN açılış konuşması yaptıktan sonra İl Tarım Müdürü Kadir İSPİRLİ, Samsun Milletvekili Ahmet YENİ, Bafra Kaymakamı Ayhan BOYACI konuşmalarını yaptılar. 14.Geleneksel Kavun-Karpuz yarışmasına katılma çiftçilere, sanatçı Sibel Yıldırım tarafından konser verildi.

Kavun karpuz yarışmasına 23 kavun, 20 karpuz üreticisi katılırken, değerlendirmeyi 1 hafta öncesinden üreticilerin tarla kontrolleri yapılarak başlandı. Bafra İlçe Tarım Müdürlüğünde görevli Ziraat Mühendisleri tarafından yapılan tarla değerlendirmelerinde bitki sıklığı, hastalık ve zararlı durumu, yabancı ot durumu, tarla büyüklüğü, karışık ekim ve genel görünüm gibi kriterler değerlendirilerek yarışmanın ilk ayağını oluşturan tarla puanları belirlendi.

Karpuz yarışmasında Karpuzlu Köyünden Arif TUNÇ birinci, Karıncak Köyünden İbrahim AL ikinci, KALAYCILI Köyünden Nevzat YÜKSEL üçüncü oldu. Kavun yarışmasında ise Kuşçular köyünden Mehmet MACİT birinci, Akteke köyünden Fikri MACİT ikinci ve Ağıllar köyünden Murat VARDAR üçüncü oldu. Dereceye giren çiftçilere çeşitli ödüller verildi.

BAFRA MAKİNE EKİPMAN DAĞITIM TÖRENİ

14.Kavun-Karpuz yarışması çerçevesinde 31.07.2010 Cumartesi günü Bafra Kaymakamlığı, Belediye Başkanlığı ve İlçe Tarım Müdürlüğü tarafından Kavun-Karpuz Yarışması ve Kırsal Kalkınma Yatırımları Destekleme Programı Makine Ekipman Dağıtım Töreni düzenlendi.

Törende 2010 yılı Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında Makine ve Ekipman alımları desteklenmesi programı çerçevesinde Makine Ekipman almaya hak kazanan Bafra'lı çiftçilerimize makineleri teslim edildi.

Bafra ilçesinde çiftçilerimize;

- 1 adet yağmurlama sulama sistemi,
- 10 adet silaj makinesi,
- 1 adet yem hazırlama makinesi,
- 1 adet mısır hasat tablası,
- 8 adet süt sağım ünitesi ve soğutma tankı,
- 1 adet çayır biçme makinesi,
- 3 adet lazerli tesviye aleti,
- 1 adet çeltik fide dikim makinesi,
- 1 adet hububat harman makinesi,
- 2 adet mibzer,
- 5 adet biçer bağlar,
- 2 adet diskaro-goble,

Toplam 36 adet makine ve ekipmana % 50 hibe desteği kapsamında 390.409 TL. verilecektir.

BİÇERDÖVER KONTROLÖRLERİ YETİŞTİRME

İlimiz merkez ve ilçelerinde Biçerdöverle hasatta tarla kontrollerinde görevlendirilmek üzere 07.06.2010 tarihinde açılan "Biçerdöver Kontrolörleri Yetiştirme" kursu 11.06.2010 tarihinde sona erdi. Biçerdöverle hasatta meydana gelen dane ve sap kayıpları ile hasarlarının en alt seviyeye indirilmesi için açılan bu kursumuza eğitici olarak "Biçerdöver Operatörleri Yetiştirme" kursu eğitici belgesi bulunan İl Müdürlüğümüz Teknik Elemanlarından Erdem BAŞ, Ali TARIM ve Nihat ERÇİN görevlendirilmiştir. Kursumuza İl merkezi ve İlçe Müdürlüklerimizde Teknik Eleman olarak çalışan 15 Mühendis, 7 Tekniker ve 1 Teknisyen den oluşan 23 kişi katılmış ve bunların 9'u TARGEL Proje elemanı olup belgeleri İl Müdürümüz Kadir İSPİRLİ' nin de katılımı ile yapılan törenle dağıtılmıştır. Belge dağıtım töreninde bir konuşma yapan İl Müdürü Kadir İspirli, "Biçerdöverle hasatta tarla kontrollerinin önemini anlatan konuşmasında ; İlimizde Buğday-Çeltik-Ayçiçeği ve Soya nın biçerdöverle hasat edildiğini, bunlardan 125.000 hektar ekiliş alanı ile Buğdayın önde geldiğini, 2009 yılında biçerdöverle biçilen 75.000 hektarlık alandan 288.000 ton buğday üretildiğini ve dane kaybının % 1,18 olarak gerçekleştiğini, yasal sınır olan % 3'e göre İlimiz ekonomisine 2,3 milyon TL. kazandırıldığını, kontroller sayesinde en düşük değer olan % 0,1 (binde bir)'lik bir azalmanın bile İlimiz ekonomisine 110.000 TL. kazandıracağını" söylemiştir.

ÇEKİRGE ZARARLISI İLE MÜCADELE

İlimizde Havza, Kavak, Ladik, Vezirköprü ilçelerinde 2007 yılından itibaren görülmeye başlayan çekirge zararlısına karşı mücadele yapılmakta olup zararlı kontrol altına alınmıştır. Bu yıl İlimiz Canik ilçesi Gültepe ve Demirci köylerinde, İlkadım İlçesi Çorak köyünde, mera olarak kullanılan sahalarda yoğun olarak çekirge zararlısı görülmüştür. Zararının görüldüğü bölgelerde sürveyler yapılmış olup 28.05.2010 tarihinde ilaçlamaya başlanılmıştır. İl Müdürlüğümüz ve Canik, İlkadım İlçe Müdürlüklerimizdeki teknik elemanlar, aletler ve devlet yardımından alınan ilaçlar ile 1150 da alanda ilaçlama yapılarak zararlı kontrol altına alınmıştır.

HAYVAN SAĞLIĞI ÇALIŞMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Hayvan Sağlığı Şube Müdürlüğü tarafından düzenlenen "Samsun'da 2010 yılının ilk 6 ayına ilişkin Hayvan Sağlığı Hizmetleri, Sorunları, Çözüm Stratejileri ve Yolları" toplantısı 16 Haziran 2010 Çarşamba günü Tarım İl Müdürlüğünde yapıldı. Toplantıya İl Müdür Yardımcısı Rifat COŞKUN, Hayvan Sağlığı Şube Müdürü Dr.Habip MURUZ ve 17 İlçe Müdürlüğünde görevli Veteriner Hekim ve Veteriner Sağlık Teknisyenleri katıldı. Sekiz saat süren zirve toplantısı dikkatle takip edilirken saat 17:30'da son buldu. Katılımcılar oldukça faydalı buldukları toplantı için Hayvan Sağlığı Şube Müdürlüğüne teşekkür ederken, Samsun'da veteriner sağlık çalışanlarının bir araya gelmesinin önemini vurguladılar.

Toplantının açılışında Hayvan Sağlığı Şube Müdürü Dr.Habip MURUZ'un "Samsun ilinde 2010 yılının ilk altı ayına ilişkin şap, PPR, kuduz, antarks ve program dışı aşılamaya çalışmalarının sonuçları, şap, brusellosis ve sığır tüberkülozu başta olmak üzere ihbari mecburi hastalıklarla mücadele çalışmaları, Trakya Bölgesine Canlı hayvan Sevki ve sığır cinsi hayvanların tanımlanmasına ilişkin yapılan ve yapılacak çalışmalar hakkında bilgi verdi. Daha sonra Dr.Habip MURUZ'un yönetiminde devam eden toplantının öğleden önceki bölümünde, Havza İlçe Müdürlüğünden Veteriner Hekim Fatih ŞANLI; Şap Hastalığı ile Mücadelede Problemler ve Öneriler, Çarşamba İlçe Müdürlüğünden Erhan ÇEVİKKOL; Şap Aşılamalarında Sıkıntılar ve Öneriler, Kavak İlçe Müdürlüğünden Veteriner Hekim Fidan KARĀ; Brusellosis ile Mücadelede Problemler ve Öneriler, Veteriner Sağlık Teknisyeni Kenan YILDIRIM; Brusella Aşılamalarında Sıkıntılar ve Öneriler, Bafra İlçe Müdürlüğünden Veteriner Erdem SAKA; Sığır Tüberkülozu ile Mücadelede Problemler ve Öneriler, Yakakent İlçe Müdürlüğünden Veteriner

Sağlık Teknisyeni M.Ali GÜNTAY; PPR Aşılamalarında Sıkıntılar ve Öneriler, Tekkeköy İlçe Müdürlüğünden Veteriner Sağlık Teknisyeni İhsan ÖZKAN; Kuduz Aşılamalarında Sıkıntılar ve Öneriler, Ladik İlçe Müdürlüğünden Veteriner Hekim Serkan ALTIPARMAK; Kene ile Mücadele ve KKKAH ile Mücadele konularında birer sunu yaptılar. Toplantının öğleden sonraki bölümünde ise Bafra İlçe Müdürlüğünden Veteriner Hekim Çetin TOKUR; Hayvancılık İşletmelerinin Ruhsatlandırılmasında Sıkıntılar ve öneriler, Hayvan Sağlığı Şube Müdürlüğünden Veteriner Hekim Sabri AKMAN ise Trakya Bölgesine Canlı Hayvan Sevkleri ve 1 Temmuzdan sonra başlayacak olan buzağaların doğumdan sonra 20 gün içinde küpelenmesine ilişkin bugüne kadar yapılan ve bundan sonra yapılması gereken çalışmalar ile ilgili konuları sundular.

Toplantı sonunda Şube Müdürü Dr.Habip MURUZ, Veteriner Hekim Sinan PİR ve Veteriner Hekim Sabri AKMAN ile birlikte hayvan sağlığı çalışmalarında yaşanan çeşitli sorunlara ilişkin soruları cevaplandırdı. Hastalıklarla mücadelede izlenmesi gereken yol, küpeleme çalışmalarında Birliklerin ve aşılamalarda Serbest veteriner hekimlerin dikkat etmesi gereken hususlar üzerinde durulurken, özellikle Trakya Bölgesine sevklerde gerekli kontrollerin yapılarak düzenin sağlanmasında İlçe Müdürlüklerinde görevli Veteriner Hekimlerin sorumlu olduğu vurgulanmış, Hayvan Sağlığı Şube Müdürlüğü olarak hizmetin en iyi şekilde yürütülmesinde eğitici ve yönlendirici rolün en iyi şekilde yerine getirileceği belirtilmiştir.

KOYUN-KEÇİ VEBASI ODAK GRUP ÇALIŞMASI

2010 yılında Avrupa Birliği finansmanı ile yürütülen "Koyun ve Keçilerin Küpelenmesi ve Aşılması Projesi" kapsamında kamuoyu bilinçlendirme ve tanıtım faaliyetlerine temel olacak Odak Grup Toplantısı 14 Haziran 2010 tarihinde İl Müdürlüğümüz toplantı salonunda yapıldı. Projenin Teknik Yardım Ekibinden İletişim Uzmanlarından Gaye UĞURLU önderliğinde yapılan toplantıya İl Müdürü Kadir İSPİRLİ, İl Müdür Yardımcısı Rifat COŞKUN, Hayvan Sağlığı Şube Müdürü Dr.Habip MURUZ, Veteriner Hekim Sinan PİR, Serbest Veteriner Hekim Sedat TÜYLÜ, Damızlık Koyun-Keçi Yetiştiricileri Başkanı Ahmet AYDOĞDU ve yönetim kurulu üyeleri, hayvan alım-satımı ile ilgili kişiler ve 1 adet kasap katıldı. Toplantının açılış konuşmasını yapan İl Müdürü Kadir İSPİRLİ, Koyun-Keçi yetiştiriciliği yapan çiftçilerimizin küpelenme ve aşılama projelerine sahip çıkmalarını istedi. Konuşmasına devam eden İSPİRLİ "AB normlarına

uygun bir yetiştiriciliği öngörüyoruz. Bu hedeflere uygun planlama yapmak gerekir" dedi. Daha sonra İletişim Uzmanı Gaye UĞURLU tarafından "Samsun'da Koyun-Keçilerin küpelenmesi ve Veba hastalığına karşı aşılama faaliyetlerinde etkinliği artırmak için kullanılan kamuoyu bilinçlendirme araçları üzerine katılımcılarla soru-cevap şeklinde söyleşi" yapıldı.

ASKERE KENE SEMİNERİ

İl Müdürlüğümüz Hayvan Sağlığı Şube Müdürlüğünce Samsun İl Jandarma Komutanlığında görevli askeri personele "Kene ile Mücadele ve Kırım Kongo Kanamalı Ateşi

Hastalığından Korunma Yolları" konulu seminer verildi. Eğitim seminerinde kenelerin KKKA Hastalığındaki rolü, kenelerin biyolojisi, kenelerden korunma yolları ve mücadele yöntemleri power point sunu eşliğinde anlatıldı. Askeri personelin yoğun ilgi gösterdiği semineri sunan İl Tarım Müdürlüğü Hayvan Sağlığı Şubesinde görevli Veteriner Hekim Burhan AKYILDIZ, kurak ve ılık iklim kuşağı geçiş coğrafyasının Kırım Kongo Kanamalı Ateşi Hastalığı etkenini Taşıyan Kenelerin uygun yaşam alanları olduğunu ve Samsun ilinin bu kene tipi için denize en yakın yaşam alanlarını oluşturduğunu belirtti. Hastalıktan korunmak için kene insan temasını kesmenin önemine vurgu yaptı. Seminer soru cevap şeklinde tamamlandı.

TARIM VE KIRSAL KALKINMAYI DESTEKLEME KURUMU SAMSUN KOORDİNATÖRLÜĞÜ FAALİYETE BAŞLADI

Valimiz Sayın Hüseyin AKSOY, Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürümüz Mehmet TAŞAN ve İl Tarım Müdürümüz Kadir İSPİRLİ Avrupa Birliği'nin Katılım Öncesi Yardım Aracı'nın (IPA) 5. bileşeni olan kırsal kalkınma kapsamında, IPARD Programı ile birlikte Türkiye'nin kalkınmasına güç katacak, Avrupa Birliği kırsal kalkınma desteklerini üretici ve yatırımcılarla buluşturacak Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK) Samsun İl Koordinatörlüğü'nün tanıtımına katıldı.

Tanıtımda bir konuşma yapan TKDK Samsun Koordinatörü Dr. Bülent TURAN, "Kurumumuz tarafından ilk etapta 20 ilde, 2011-2013 döneminde ise eklenecek 22 il ile birlikte toplam 42 ilde kırsal kalkınmaya yönelik yatırımlar desteklenecek. IPARD Programı ve TKDK ile kırsal kalkınmaya 2007-2013 döneminde 874 milyon euro AB hibe desteği, 291 milyon euro ulusal destek olmak üzere toplam 1 milyar 165 milyon euro destek sağlanacak." dedi.

Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürümüz Mehmet TAŞAN ise, "Sürdürülebilir ve çok yönlü bir tarımsal üretim, güvenli gıda arzı, yenilenebilir enerji kaynakları, toprağın su kaynaklarının, bitkilerin ve hayvanların korunması önem arz etmektedir. Yaşanan deneyimler tarımda yeni kavramlar ortaya çıkarttı. Bunlardan birisi de kırsal kalkınmadır. IPARD Programı'nın en önemli ayaklarından birisi de örgütlenmeye verilen desteklerdir. Samsun bakıldığında özellikle tarımsal potansiyeli ile ülkemizin en önemli illeri arasındadır. Samsun bu kapsamda gerek kırsal kalkınma projelerimizden, gerekse kooperatif projelerimizden yeterince istifade etti. Şu anda Samsun'da 55 yatırım projesini hayata geçirdik." dedi.

Türkiye'deki büyük kentlerin dönüşüm süreci yaşadıklarını, Karadeniz Bölgesi'nin tek metropol kenti, ulaşım merkezi, Karadeniz'in Anadolu ve dünyaya açılan noktası ve Karadeniz kıyı çanağındaki ülkelerin yeni çekim merkezi olma yolundaki Samsun'un bu sürecini planlı bir kalkınma hamlesiyle başlattığını, il gelişim stratejisini kamu ve özel sektör katılımıyla birlikte oluşturduğunu ifade eden Valimiz Sayın Hüseyin AKSOY konuşmasında "DPT tarafından da onaylanan il gelişim stratejisinde belirlenen 3 gelişim aksından birisi tarıma

dayalı sanayi olup, Samsun hammadde ve yurtdışı pazarlarına ulaşmadaki kolaylığıyla bu alanda öne çıkmaktadır. Türkiye'nin ekonomik, sosyal ve kültürel alandaki bütüncül bir yaklaşımla gerçekleştireceği dönüşümleri ortaya koyan temel politika dokümanı olan 9. kalkınma planı döneminde rekabet gücünü ve istihdamın artırılması, beşeri gelişme ve sosyal dayanışmanın güçlendirilmesi, bölgesel gelişim sağlanması ve kamu hizmetlerinde kalite ve etkinliğin artırılması temel gelişme alanı olarak hedef alınmıştır." dedi.

Bu doğrultuda tarım sektörümüzün gelişmişlik düzeyinin ve tarım nüfusunun refah seviyesinin yükseltilmesi ve Türkiye'nin AB'ye uyumun sağlanması amacıyla TKDK oluşturulmuştur. Bu kurum vasıtasıyla AB Katılım Öncesi Yardım Fonları ile desteklenecek ve Kırsal Kalkınma Programı IPARD içerisinde Samsun'da içerisinde bulunacağı illerde uygulanması, 2007-2013 yılları arasında döneminde 874 milyon euro AB hibe desteği, 291 milyon euro ulusal destek olmak üzere toplam 1 milyar 165 milyon euro destek sağlanacak. Yüzde 36'sı kırsalda yaşayan 1 milyon 250 bine ulaşan nüfusumuzla ilimiz 2 delta ovası, sulanabilir tarım arazileri ve bitkisel, hayvansal üretim kapasitelerinin işletme, paketleme, ambalajlama ve depolama alanlarındaki ciddi destekler sağlanacak olması tarım ve kırsal kalkınma programıyla modern tesislerle destekleme imkanı yakalanacak.

İlimizde mevcut olan ve gelişmekte olan Gıda Organize Sanayi Bölgesi, Bafra ve Kavak Organize Sanayi Bölgeleri ve yakın gelecekte tamamlanacak olan Havza Organize Sanayi Bölgesi hibe programları kapsamında yatırım düşünen işletmelerimize önemli sanayi parselleri oluşturmuş olacaktır. Tarım ve kırsal kalkınmayı destekleyen kurum vizyonu ve 42 donanımlı personeli ile faaliyetine başlayan TKDK

AÇIKTA YAZLIK SEBZE YETİŞTİRİCİLİĞİ TARLA GÜNÜ

Samsun İl Koordinatörlüğü'nün de çok açık bir şekilde bölgenin her açıdan belirleyici ve yönlendirici merkezi Samsun'da başarılı hizmetler yapacağına inanıyorum.' şeklinde sürdürdü.

Valimiz Sayın Hüseyin AKSOY, 'Bu kurumun Samsun'da başarılı hizmetler yapacağına, tarım ve hayvancılığın gelişmesine katkılar sunacağına inanıyorum. Yalnız bunun olması için bol bol proje üretmeniz ve bu kuruma vermeniz gerekiyor. Projelerin istenilen nitelikte hazırlanması çok önemli. Hazırlanacak bu projelerle bize çok önemli kaynakların gelmesine hep birlikte gayret göstermeliyiz. Ben bu projelerin ilimize ve ülkemize hayırlı olmasını diliyorum. Bölgemizde tarım ve hayvancılığın daha iyi bir noktaya taşınmasına katkı sağlamasını diliyorum. Emeli ve katkısı olanlara teşekkür ediyor, sevgi ve saygılar sunuyorum.' diyerek konuşmasını sonlandırdı.

Samsun Valiliği İl Özel İdaresi Genel Sekreterliği'nce desteklenen tarımsal projelerden; Açıkta Yazlık Sebze Yetiştiriciliği Projesi kapsamında, Havza İlçesinde, dikili alanları temsilen, ilçeye bağlı Şerifali köyünde 9 Ağustos 2010 tarihinde, tarla günü etkinliği gerçekleştirildi.

Havza Kaymakamı Erol RÜSTEMOĞLU, İl Tarım Müdürümüz Kadir İSPİRLİ, İl Genel Meclisi Üyeleri, Bekdiğin ve Ilıca Belediye başkanları, İl Tarım Müdürlüğü Çiftçi Eğitimi ve Yayım Şube Müdürü Erol BAŞ, Havza İlçe Tarım Müdürü Hüsamettin İLHAN, Havza Ziraat Odası Başkanı Fahri ŞAHİN, May Tohumculuğun Havza bayiliği ve temsilcileri ile Havza İlçesi Proje sorumlusu Mühendis Namık AKGÜL ve çok sayıda teknik eleman katılmıştır. Şerifali Köyü projeli çiftçilerin sebze yetiştiricilik alanında gözlem ve inceleme yapılarak, hasat edilen ürünler sergilendi. Burada yapılan konuşmalarda, sırasıyla kendisi de üretici olan Köy Muhtarı, İlçe Tarım Müdürü Hüsamettin İLHAN, İl Tarım Müdürümüz Kadir İSPİRLİ ve Havza Kaymakamı Erol RÜSTEMOĞLU söz alarak, ortak bir vurguyla yazlık sebze yetiştiriciliğinde Havza ilçesinin potansiyel bir değere haiz olduğunu, halen sulanan alanlar yanında sulamaya açılacak yeni alanlarla birlikte yazlık sebzelerin ürün deseni içerisinde çok önemli bir yer tutacağını belirttiler. Konuşmaların devamında tüm katılımcılarla birlikte sebze üretim parselleri gezildi. Sırik domates (F1 Hibrit) ve sivri biber (F1 Hibrit) dikili bulunan alanlarda kalite ve verim performansı bütün katılımcıların beğeni ve takdirini topladı.

Tarla günü programı nihayetinde, katılımcılara yiyecek ve içecek ikram edilerek, etkinlik sonlandırıldı.

KIRIM KONGO KANAMALI ATEŞİ HASTALIĞI EĞİTİM SEMİNERİ

Tarım ve Köyşleri Bakanlığı Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü ile Samsun İl Tarım Müdürlüğü Hayvan Sağlığı Şube Müdürlüğü'nce "Kırım Kongo Kanamalı Ateşi Hastalığında rol oynayan kenelerle ilgili olarak mezbahalarda kesim öncesi ve sonrası alınacak önlemler, Kırmızı Et Yönetmeliği ve uygulamaları, Türkvet sisteminde mezbaha uygulamaları ile ilgili işlemler, kişi ve hayvan kaydı, hayvan hareketleri, kulak küpesi yönetimi ve benzeri konularda mücadele" ile ilgili olarak Samsun'un yanı sıra Amasya, Tokat, Trabzon, Ordu, Giresun, Sinop ve Çorum illeri Hayvan Sağlığı Şube Müdürleri, veteriner hekimler ve bu illerde kırmızı et kesimi yapan kombina ve mezbahaların sorumlu veteriner hekimlere yönelik seminer 20-21 Mayıs 2010 tarihinde Türk-İş Eğitim ve Konferans Merkezinde düzenlenmiştir.

Açılış konuşmasında İl Müdürümüz Kadir İspirli, KKKA hastalığı ile karşı karşıya olan veteriner hekimlerin önemli çalışmalar yaptıklarına dikkat çekerken, günümüzde 200'ün üzerinde zoonoz hastalıklardan bahsedildiğini, bu hastalıklardan 40 çeşidin ise Türkiye'de görüldüğünü belirten

Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü Halk Sağlığı Hizmetleri Daire Başkanı Dr. Ali Torun, "Zoonotik hastalıklar gerek sayılarının çokluğu gerekse yayılma alanlarının genişliği bakımından çoğu ülkede olduğu gibi ülkemizde de çok önemli bir halk sağlığı problemi olmaya devam etmektedir. Bu problemin süre gelmesindeki en önemli faktörlerden birisi de bilgi eksikliği veya yanlış bilgilendirilmedir. Zoonoz hastalıklar halk sağlığı açısından önemli olmakla birlikte çok basit bir takım koruma önlemlerinin uygulanması sonucunda birçoğunun önüne geçilmesi mümkündür. Tedavi edici faktörlerden daha ziyade koruyucu tedbirler daha büyük bir öneme sahiptir" dedi.

Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ) Tıp Fakültesi Enfeksiyon Hastalıkları ve Kliniği Mikrobiyoloji Anabilim Dalı Başkanı ve Sağlık Bakanlığı KKKA Bilim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Hakan Leblebicioğlu, "Ateş ve kanama ile seyreden bir hastalıkla karşı karşıyayız. Kenelerle bulaşan tek hastalık bu değil. Vakalar son 2 yıla kadar arttı, son 2 yıldır aynı seviyede. Hastaya tedavinin erken dönemde verilebilmesi ve hastanın erken başvurusu önemli. Yaz aylarının hastalığı ve Nisan ayında başlıyor. Bu yıl tüm Türkiye'de ve Samsun'da nisan ayında biraz daha fazla vaka oldu. Şehirlerde bu hastalık çok az görülüyor. Ama bakıldığında hastalıktan en çok korkan şehirdekiler, kırsal alandakiler hastalıktan korkmuyor. Kırsal kesimdekiler 'Biz bu keneleri yıllardır tanıyoruz, bu keneler bize bir şey yapmaz' diyor. Ama bilmiyorlar ki bu keneler değişti. Ne kadar eğitim verirsek verelim bazı durumları engelleyemiyoruz. Şuanda serviste yatan hastalarımızdan birisi 4 defa eğitim almış, maalesef KKKA'dan yattı" diye konuştu.

Tarım ve Köyşleri Bakanlığı Zoonoz Hastalıklardan Korunma Hizmetleri Şube Müdürü

Ahmet Uyar, bakanlığın yürüttüğü kene mücadelesi hakkında bilgi verirken, toplantının sonunda Kafkas Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Zati Vatansever ve Fırat Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Minür Aktaş veteriner hekimlere mesleki konularda bilgi verdi.

İlk gün öğleden sonra Bakanlığımız KKGM Hayvan Hareketleri ve Karantina Hizmetleri Daire Başkanlığı Yurtiçi Hayvan Hareketleri ve Kontrol Şube Müdürlüğünde görevli Veteriner Hekim Necla KALKAY tarafından Yurtiçi hayvan hareketlerinde uyulması gereken kurallar ile Türkvet sayfaları ve yeni eklenen sayfalar hakkında genel bilgi verildi. AB uyum süreci kapsamında değiştirilen hayvan hareketleri ekranı, buzağı küpeleme yaşının 20 güne indirilmesi, uygulamada karşılaşılabilecek sorunlar ve çözüm yolları hakkında genel bilgi sunuldu. Soru-cevap şeklinde kullanıcıların soruları alınarak yapılması gerekenler hakkında açıklamalar yapıldı.

İkinci gün Ondokuz Mayıs Üniversitesi Veteriner Fakültesi Öğretim Üyelerinden Prof. Dr. Mustafa ALIŞARLI "Mezbahalarda Et Muayenesi ve Kırmızı Et Güvenliği" konularında katılımcılara bilgi verdi. Daha sonra KKGM Halk Sağlığı Hizmetleri Daire Başkanlığı Tesisler Denetleme ve Ruhsatlandırma Şube Müdürlüğünden Veteriner Hekim İskender ÖZDEMİR Türkvet Sistemi üzerinden büyükbaş hayvanlardan farklı olarak küçükbaş hayvanların yapılan kesimlerine ilişkin aylık, adet ve kg.ların veri girişleri anlatılmıştır. Uygulamalı olarak detayların anlatıldığı bu bölümde elde edilen verilerin sağlıklı ve zamanında eksiksiz yapılacak veri girişlerin TÜİK tarafından kullanılacağı planlanarak önemi vurgulanmıştır.

Büyükbaş hayvanların Türkvet Sisteminden kesim düşüm işlemlerinin zamanında ve aksatılmadan yapılması ile işletme kayıtlarının kısa dönemde tamamlanması gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca Kırmızı Et Yönetmeliği kapsamında karşılaşılan sorunlar anlatılarak tüm konulara ilişkin sorular cevaplandırılmıştır.

14. AKDAĞ YAYLA ŞENLİĞİ BUZAĞI YARIŞMASI

14.Ladik Akdağ Yayla Şenlikleri çerçevesinde 03.07.2010 Cumartesi günü Ladik Kaymakamlığı, Belediye Başkanlığı ve İlçe Tarım Müdürlüğü tarafından Buzağı Yarışması ve Kırsal Kalkınma Yatırımları Destekleme Programı Makine Ekipman Dağıtım Töreni düzenlendi. Buzağı Yarışması ve Makine Dağıtım Törenine Samsun Milletvekili Fatih ÖZTÜRK, Ladik Kaymakamı Kadir PERÇİ, İl Tarım Müdürü Kadir İSPİRLİ, Ladik Belediye Başkanı Mehmet KARAMAN ile çok sayıda bürokrat, üretici ve çiftçi katıldı. Buzağı Yarışması Simental, Montafon ve Holstein ırkı olmak üzere 3 kategoride gerçekleştirildi. Yarışmada dereceye giren hayvan sahiplerine çeşitli ödüller verildi. Aynı zamanda törende 2010 yılı Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında Makine ve Ekipman alımları desteklenmesi programı çerçevesinde Makine Ekipman almaya hak kazanan Ladik'li çiftçilerimize makineleri teslim edildi.

DOLUDAN ZARAR GÖREN ÇİFTÇİLERE TOHUMLUK YARDIMI

İlimiz Havza İlçesinde 18 Mayıs 2010 tarihinde vuk'u bulan dolu zararı nedeniyle üretim dışı kalan alanların ekilerek yeniden değerlendirilmesi amacıyla, Samsun Valiliği İl Özel İdaresi Genel Sekreterliği'nce satın alınan 4.000 kg. Silajlık mısır ve 1.100 kg. Yağlık ayçiçeği tohumluğunun 29.05.2010 tarihinde üreticilere dağıtımı yapılmıştır.

İlçeye bağlı Gidirli Köyü'nde yapılan dağıtım törenine İl Müdürümüz Sayın Kadir İSPİRLİ, Havza İlçe Tarım Müdürü Hüsamettin İLHAN, Muayene Kabul Komisyonu üyeleri ziraat mühendisleri Hasan BAŞARAN, M.Rasi UYSAL, İclal ÖZTOPAL ile ilgili köy muhtarları ve üreticiler katılmışlardır.

Üretici firma tarafından getirilen tohumlukların sertifika, parti etiketleri, ambalaj büyüklüğü, sevk ve irsaliye belgeleri ile ilgili kontroller ve fiziksel yönden yapılan muayeneleri akabinde dağıtımları gerçekleştirilmiştir.

Törende bir konuşma yapan İl Tarım Müdürümüz Sayın Kadir İSPİRLİ " Doğal afetlere karşı müdahale şansımız yok. Ancak, yaşanan dolu zararı nedeniyle bir kısım çiftçimizin mağduriyeti de ortada, dolu zararının yaşandığı alanlarda kadastro işlemlerinin yeni tamamlanması nedeniyle bugün tohumluk yardımı yaptığımız üreticilerimiz ürünlerini sigorta ettirememişlerdi. Bu itibarla da Valiliğimiz ve İl Özel İdaresi Genel Sekreterliğimizin uygun görüşleriyle tohumluk yardımı yapılmasına karar verildi. Doludan zarar gören ürünler ekseriyetle buğday ve fiğ bitkileri.

Bu alanlarda ekolojik şartları ve mevsimsel özellikleri dikkate alarak, İl Müdürlüğümüz uzmanları Yağlık Ayçiçeği ve Silajlık mısır tohumluğu ekiminin yapılmasını müsait gördüler. Satın alınan 4.000 kg. Karadeniz Yıldızı çeşidi silajlık mısır tohumluğu ile 1.100 kg. Sanbro çeşidi Yağlık Ayçiçeği tohumluğunun dağıtımını gerçekleştirmiş bulunmaktayız. Havza İlçe Müdürlüğümüzün teknik elemanları afetin yaşandığı tarihin hemen ertesi gününden başlayarak hasar tespit çalışmalarını için yoğun bir mesai serdettiler. Bu çalışmaları neticesinde oluşan tabloya göre hesaplamalarımızı yaptık ve kesin ihtiyaç listelerinde yer alan mağdur üreticilerimize tohumluk yardımını gerçekleştirmiş bulunmaktayız. Dolu zararının yaşandığı Gidirli, Yayıcmahmut, Kirenlik, Dereköy, Şerifali Köyleri'nde mukim 230 üreticimizin zararının bu şekilde karşılanmış olduğuna inanıyorum." şeklinde ifade ve açıklama yapmıştır.

ORGANİK ÜRÜNLERİN PAZARLANMASI ÇALIŞTAYI

İslam Kalkınma Bankası Hibe Destekli olarak; "Organik Tarımın Yaygınlaştırılması Projesi" kapsamında FAO Orta Asya Alt Bölge Ofisi ile Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğümüz tarafından 19 Mayıs Üniversitesi Tepe Otelde 26-27 Temmuz 2010 tarihleri arasında "Organik Ürünlerin Pazarlanması Çalıştayı: Bölgemiz için Yeni Fırsatlar-Fındık ve diğer Ürünler" konulu çalıştay gerçekleştirilmiştir.

26 Temmuz 2010 da başlayan Çalıştaya Samsun Vali Yardımcımız Mesut Taner GENÇ, TÜGEM ATUT Daire Başkanı Doç. Dr. Ahmet BAYANER, İl Tarım Müdürü Kadir İSPİRLİ, FAO Temsilcisi Yardımcısı Ayşegül AKIN, Organik Gıda ve Tarım Uzmanı Conrad THIMM, 19 Mayıs Üniversitesi, Akdeniz Üniversitesi, Ege Üniversitesi, 18 Mart Üniversitesi ve Sütçü İmam Üniversitesinden öğretim görevlileri, İl Tarım Müdürlüğü, Samsun İl Özel İdaresi, İl Çevre ve Orman Müdürlüğü, Samsun Valiliği Arge Daire Başkanlığı, Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, İlkadım Belediye Başkanlığı, Ticaret ve Sanayi Odası Başkanlığı, Ziraat Odası Başkanlığı, Ziraat Mühendisleri Odası Samsun Şubesi, Ziraat Yüksek Mühendisleri Birliği Samsun Şubesi, Ekosam Organik Ürünler şirketi, Yeşil Küre Organik Ürünler Tarım Hayvancılık Paz. San. Ltd. Şti. temsilcileri ve Çarşamba Organik Fındık Üreticileri Birliği, Terme Organik Fındık Üreticileri Birliği, 19 Mayıs Fındık Üreticileri Birliği ve Diğer Üretici Birlikleri Başkanları ve Organik Bitkisel Üretim Faaliyetlerinde bulunan Çiftçiler

katılmıştır.

Çalıştayda; Organik kaliteli fındık üretimi, Düz alanlarda organik ürünler, Taze organik meyve ve sebze üretimi, Dağlık bölgelerde alternatif ürünler, Organik hayvansal ürünler, Samsun'da ekolojik tarım turizminin geliştirilmesi, Organik Üretici Birlikleri ve Kooperatiflerin Faaliyetleri, yapabilecekleri ve devletten beklentileri, Organik danışmanlık ve yayımın geliştirilmesi, Samsun'daki Organik ürünlerin pazarlanması ve ihracatı konularında grup çalışmaları gerçekleştirildi.

İlimizde gerçekleştirilen bu çalıştay, bu konuya sahip çıktığını göstermiştir. Bu istek ve ivmenin artarak devam ettirilmesi yönünde çaba sarf edilmelidir. Samsun Karadeniz bölgesinde organik tarımın sürükleyicisi ve önderidir. Bu özelliğin korunması ve çevre illerle paylaşarak ortak bir organik eylem kültürünün gelişmesine katkıda bulunabilir.

Bu kapsamda;

"Samsun önemli bir organik tarım potansiyeline sahiptir.

"Organik ürünlere olan talebin artırılması için tüketicilerin bilinçlendirilmesi gerekmektedir.

"Üreticilere danışmanlık hizmetlerinin sunulması önemli olup, kaliteli üretim ve sürdürülebilir bir yapının oluşturulmalıdır.

"Organik fındığın bir marka olarak ortaya çıkartılması gerekmektedir.

Çalıştayda görüşülen konularla ilgili bir Çalıştay Raporu hazırlanacak olup, hazırlanan rapor tarım Bankalığı ve İl Tarım Müdürlüğü web sitesinde yayınlanacaktır.

BUĞDAY ALANLARINDA GÖRÜLEN PAS HASTALIĞI BAKANLIĞIMIZ YETKİLİLERİ TARAFINDAN YERİNDE İNCELENDİ

KKGM Bitki Koruma Hizmetleri Daire Başkanı Mehmet Emin ŞAHİN ve Planlama Şube Müdürü Cahit COŞKUN, bölgemizde büyük epidemilere yol açan buğdayda Pas hastalığının (Sarı ve Kahverengi Pas) yapmış olduğu zararı tespit etmek ve bölgedeki genel durumu değerlendirmek amacıyla hastalığın yoğun olarak görüldüğü Vezirköprü ve Havza ilçesinde 14.05.2010 tarihinde inceleme yaptılar.

İnceleme heyetinde Bitki Koruma Şube Müdürü Fikret SÖNMEZ, Ziraat Mühendisi Filiz UZUN, Vezirköprü ilçe müdürü Dursun OKUR, Havza ilçe müdürü Hüsamettin İLHAN, Vezirköprü ziraat odası başkanı ve yönetim kurulu üyeleri ile beraber buğday ekili alanlar gezildi. Yapılan gözlemlerde hastalığın görüldüğü alanlarda zarar nispeti Havza ilçesinde %20-25, Vezirköprü ilçesinde bulunan buğday alanlarında ise bazı bölgelerde %30-40 bazı bölgelerde ise %60-70 civarında olduğu gözlemlenmiştir.

Bu yıl buğday ekiminden sapa kalkma dönemine kadar geçen sürede hava sıcaklığı ve orantılı nemin yüksek değerlerde seyretmesi pas hastalığının epidemi yapmasına neden olmuştur. Ayrıca hastalığın görülmeye başladığı dönemden itibaren yapılan gözlemler ve çiftçilerle yapılan görüşmelerde erken ekim, sık ekim ve aşırı azotlu gübre kullanılan tarlalarda hastalık şiddetinin yoğun olduğu; ilçe müdürlüklerinden hastalığın görüldüğü erken dönemlerde reçete olarak ilaçlama yapan üreticilerin tarlalarında hastalığın ilerlemediği tespit edilmiştir.

DÜNYA SÜT GÜNÜ KUTLAMALARI

Uluslararası Sütçülük Federasyonunun (IDF) 1956 yılında aldığı bir kararla 21 MAYIS, bütün üye ülkelerde "Dünya Süt Günü" olarak kutlanmaya başlanmıştır. Ülkemizde de Tarım ve Köyleri Bakanlığı, Koruma Kontrol Genel Müdürlüğü'nün koordinatörlüğünde ilimizde Tarım İl Müdürlüğü tarafından yürütülmekte olan bu kampanya çerçevesinde bu yıl 21 Mayıs Günü, "SÜT GÜNÜ" olarak kutlanmaktadır.

Sağlıklı nesillerin yetiştirilmesine yardımcı olmak, yurt içi talebi canlandırmak, her yaş grubundaki bireylere süt içme alışkanlığı kazandırmak, süt ve süt mamullerinin besin değeri konusunda kamu oyunu aydınlatarak tüketimi artırmak amacıyla, ana tema "Sağlıklı Bir Gelecek İçin Güvenilir Süt için" olarak belirlenmiştir.

Hedef guruplarımızın ilkin, çocuklar, gençler ve orta yaşlılar ile bu gurupların davranışlarını yönlendiren öğretmenler ile anne ve babalar oluşturmıştır. Bu kapsamda düzenlenen etkinlik ve faaliyetlerin başında ilimizdeki tüm ilköğretim okullarına dağıtılmak üzere "Sağlıklı Bir Gelecek İçin Güvenilir Süt için" temalı eğitim sunumu ve sinevizyon gösterisi hazırlanmış ve dağıtılmış, Samsun'da bulunan tüm ilköğretim okullarından bir kız ve bir erkek öğrenci "süt temsilcisi" olarak seçilmiş ve İl ve İlçe Müdürlüğümüzde eğitilmiş, rehberlik öğretmenlerinin gözetiminde okullarında ilgili sunum ve sinevizyon gösterisinin diğer öğrencilere aktarılması sağlanmıştır.

19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramında, gösterileri sırasında süt dağıtımı yapılmış ve Yine İlçe Müdürlerimiz tarafından pilot okullar seçilerek 21 Mayıs'da süt günü etkinlikleri kutlanmıştır.

Süt ve Süt ürünleri Sektörü geniş bir üretici ve tüketici kitlesine sahiptir. Süt üretiminde özellikle sokak sütü üretim ve tüketim alışkanlığının devam etmesi yanında kayıt dışı üretimin de azımsanmayacak boyutta olması, güvenli süt üretimi ve tüketimi açısından önemli bir sorun olmaya devam etmektedir.

Süt üretimi birincil üretim, işleme tesisleri ve satış noktaları olmak üzere üç kritik aşamadan oluşmaktadır.

Türkiye'de işleme tesisleri ve satış noktaları tamamen Bakanlığımızın kontrolü ve denetimi altında olduğu için hijyen açısından ciddi bir sorun bulunmamaktadır. Birincil üretimin gerçekleştirildiği işletmelerde işletme ölçeklerinin süt sıralılığında çok küçük olması problemin önemli bir parçasını oluşturmaktadır. İşletme ölçeklerindeki küçüklük verimliliği düşürmekte ve işletmeler ekonomik olmamaktadır. Ayrıca buna bağlı olarak teknoloji kullanımı da imkânsızlaşmaktadır. Bu işletmelerde bir diğer sorun ise bu işletmelerde çalışan kesimin eğitim seviyesinin düşüklüğü ile bu işletmelerin üretim aşamasında veteriner ve mühendislik danışmanlığı almamaları nedeniyle üretimde hijyenik koşulların sağlanmasını güçleştirmektedir.

Bu nedenlerden dolayı 21 Mayıs 2010 tarihinde Saat 14.00'de DSİ Toplantı Salonunda sektörün tüm paydaşların davet edildiği "Sağlık Bir Gelecek İçin Güvenilir Süt" konulu panel düzenlenmiştir.

Panelin Açılış konuşmasında İl Müdürümüz Kadir İSPİRLİ "21 Mayıs gününün içinde bulunduğu hafta süt haftası olarak kutlanmaktadır. Geçmiş yıllardan farklı olarak aybaşından bu yana bir dizi etkinlikler ve programlar düzenlendi. Bu etkinlikler kapsamında sütün kullanımını artırmak yanında sütün güvenilir olarak üretilmesi ve tüketiciye ulaştırılması konusunda güvenilir süt konulu panel haftanın finalidir.

Türkiye genelinde süt üretiminin 12 milyon ton süt üretilmektedir. Samsun'da da 300 bin ton civarında üretim yapıldığı İl Müdürlüğümüz tarafından yapılan bir araştırmada bu miktarın sanayiye aktarımının 20 bin ton olduğu tespit edilmiştir. İl bazında da kişi başına tüketimin düşük olduğu görülmüştür. Süt Üretimine dönük Tarım Bakanlığımızın hayvancılık, yem bitkileri ve çiğ süt desteklemeleriyle tüketiciye ulaştırılması konusunda her aşamada süt üretiminin desteklenmiştir."söylemiştir

Ardından Türkiye'de mevcut durum, mevzuat ve resmi kontroller konusunda Müdürlüğümüz teknik elemanlarından Ziraat Yük.Müh. Mebrure ERENER sunumlarını yapmıştır. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Veteriner Fakültesi öğretim üyesi Yard.Doç.Dr.Gökür TERZİ sağlıklı süt üretimi aşamasında çiftlikten sofraya sloganı ile ahır hijyeni, hayvan sağlığı ve refahı, Süt Sağım, sağımda çalışan personel, bina alet-ekipman, üretim hijyeni ve sütle insanlara bulaşan zoonoz hastalıklar hakkında, Mühendislik Fakültesi Gıda Bölümünden öğretim üyesi Yard.Doç.Dr.Hasan TEMİZ sağım sonrası çiğ süt kalitesi ve muhafaza şekilleri, modern işletmelerde sütün işlenmesi ve medyada yanlış bilgilendirilmeler konusunda, Ziraat Fakültesinden öğretim üyesi Yard.Doç.Dr.Savaş Ataserver süt üreticileri ve süt endüstrisinin karşı karşıya kaldığı sorunlardan "mastitis" hakkında akabinde Türkiye'de çiğ süt kalitesi üzerine çalışmalar ve sonuçları süt sıralılığının yapısal sorunları hakkında bilgi vermiştir. Son olarak Müdürlüğümüz teknik elemanlarından Dr. Hayrettin ÇAYIROĞLU "Süt sıralılığı yapmak istiyorum. Nasıl bir ahır yatırmalıyım? Kaç hayvanla başlamam lazım? Ne kadar bir arazi lazım? Ne kadar mal ederim? Teşvik veya destekleme var mı? Nasıl başlarım?" konularında pratik bilgiler ve öneriler sunmuştur. Panel sonunda konular soru cevap şeklinde tartışılarak katılımcılar bilgilendirilmiştir.

SAMSUN'UN VEZİRKÖPRÜ İLÇESİNDE

"TARIMSAL DESTEKLER BİLGİLENDİRME TOPLANTISI"

Samsun'un Vezirköprü ilçesinde "Tarımsal Destekler Bilgilendirme Toplantısı" gerçekleştirildi. Vezirköprü Kaymakamlığı ve İlçe Ziraat Odası Başkanlığı tarafından organize edilen toplantı Vezirköprü Atatürk İş Merkezi Belediye Toplantı Salonu'nda yapıldı. Toplantıya Samsun Valisi Hüseyin AKSOY, TBMM Tarım Orman ve Köyşleri Komisyon Başkanı Adana milletvekili Prof.Dr.Vahit KİRİŞÇİ, Samsun Milletvekili Cemal Yılmaz DEMİR, Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdür Yardımcısı Mehmet ÖZGÜN, Ziraat Odaları Genel Başkan Yardımcısı Nejat AVCI, Tarımsal Üretimi Geliştirme Genel Müdür Yardımcısı Talat ŞENTÜRK, Tarım Kredi Kooperatifleri Genel Müdürü Bedrettin YILDIRIM, Ziraat Bankası Tarımsal Bankacılık Genel Müdür Yardımcısı Hüsamettin GÜLHAN, Samsun İl Özel İdaresi Genel Sekreteri Aslan KARANFİL, Samsun İl Tarım Müdürü Kadir İSPİRLİ, sivil toplum kuruluşu başkanları, siyasi parti temsilcileri ve çiftçiler katıldı.

Toplantı, TBMM Tarım,Orman ve Köyşleri Komisyonu Başkanı ve Adana Milletvekili Prof. Dr. Vahit KİRİŞÇİ tarafından yönetildi.

Samsun Valisi Hüseyin Aksoy, "Samsun'da tarım adına çok önemli bir toplantıyı gerçekleştiriyoruz. Tarım, Samsun için önemli bir sektör ve 455 bin hektar tarım arazisine sahibiz. Samsun'a tarım potansiyeli olarak baktığımızda

Çukurova'dan sonra Bafra ve Çarşamba Ovalarıyla en önemli tarımsal alana sahip bir kent olduğuna görüyoruz. Özellikle tarımsal varlığımızı daha iyi bir noktaya çıkarabilmek için önümüzdeki dönemde tarım master planının mutlaka gerçekleştirilmesi gerekliliğine inanıyorum. Önümüzdeki dönemde bununla ilgili çalışmaları başlatacağız" diye konuştu.

Toplantıyı yöneten Adana Milletvekili Prof. Dr. Vahit KİRİŞÇİ de, "Tarım gerçekten zor, zahmetli ve vazgeçilmez bir sektördür. Tarım yıllar itibarıyla çok büyük bir değişim gösterdi. Tarımın; işletme özelliğimizden, tarımdaki nüfus istihdamından, sermayemizin yetersizliğinden, üretimle ilgili bir takım alışkanlıklarımızdan, Ar-Ge çalışmalarımızın yetersizliğinden, yönlendirme problemlerinden, mülkiyet sorunlarından, pazarlamadan, yetersiz örgütlenmeden vb sebeplerden kaynaklanan problemleri vardır. 87 yıllık Cumhuriyet tarihinde 60 hükümet kurulmuş, şuan ki Tarım Bakanı 46. Tarım Bakanidir. Bu sık değişiklikler de tarıma olumsuz yansımıştır. %60-70'lerde olan enflasyon 2010 yılında tek haneli rakamlara düşürülmüştür. Hem Ziraat Bankası hem de Tarım Kredi Kooperatiflerimiz tarımsal kredi kullanmaktadır. 2002 yılında 550 bin çiftçiye 529 milyon Türk Lirası verilirken, bugün 10 milyar TL 1 milyon 100 bin üreticiye verilmekte" ifadelerini kaydetti.

Samsun tarımının yapısı konusunda bir konuşma yapan İl Tarım Müdürü Kadir İspirli ise "Samsun ili önemli bir tarımsal potansiyele sahip olup bu potansiyeli harekete geçirmek için İl Özel İdaresi finansmanı ile projeler ürettik. Bugün gelinen noktada bu projelerin büyük önemi bulunmaktadır. İlimiz tarımının ülke ekonomisinde önemli bir yeri bulunduğunun bilinci içerisinde çalışmalarımız yürütmekteyiz." demiştir. Yaptığı konuşmada ilimiz tarımının ülke tarımındaki yeri ve önemini karşılaştırmalı rakamlarla vurgulayarak, geleceğe yönelik hedefler konusunda da bilgi vermiştir.

Toplantıda; Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürü Yardımcısı Mehmet ÖZGÜN, TEDGEM tarafından yürütülmekte olan kooperatif projeleri, Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı, Tarımsal Danışmanlık hizmetleri konusunda, Tarımsal Üretim Geliştirme Genel Müdür Yardımcısı Talat ŞENTÜRK Bakanlığımızca uygulanan Tarımsal desteklemeler konusunda, Ziraat Bankası Tarımsal Bankacılık Genel Müdür Yardımcısı Hüsamettin Gülhan Ziraat Bankası tarafından uygulanan Ziraî Krediler konusunda sunumlar yapmışlardır.

Konuşmalar sonunda üreticilerin sorularının cevaplandırılmasını takiben panele katılanlara Vezirköprü semaveri ve plaket verildi. Panel sonunda Ziraat Bankası Tarımsal Bankacılık Genel Müdür Yardımcısı Hüsamettin GÜLHAN ile meyvecilik kapsamında Fatih KARAKAYA, süt sığırcılığı kapsamında İhsan Şahin, seracılık kapsamında Selahattin ATAĞ ve İbrahim AKSEL'le temsili kredi anlaşma töreni düzenlendi.

Panel sonunda Kırsal Kalkınma Yatırımlarını Desteklenmesi Programı kapsamında Tarım ve Köyşleri Bakanlığı Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğüne verilen makine ekipman hibe desteği programında makine ekipman almaya hak kazananlara toplu teslim töreni yapıldı.

YEMEKLERİMİZ

Şerife Gül GÖZÜGÜL

Tekniker

KREMALI MANTAR ÇORBASI

Malzemeler

- 7-8 adet mantar
- 1/2 soğan
- 125 gr. margarin
- 2 çorba kaşığı un
- 1/2 su bardağı süt
- 1 et suyu tableti
- 3.5 su bardağı su
- 1/2 paket krema
- 1 çorba kaşığı tereyağı, tuz

Hazırlanışı

Mantarları ve soğanı çok ince doğrayın. Teflon tavada sote edin. Aynı bir kaptan margarin eritin. 2 Çorba kaşığı unu kavurun. Yarım su bardağı süt ve et suyu tableti ilave edin. 3. 5 su bardağı suyu ekleyin. Sote edilmiş mantarları da tencereye alın. Kaynayınca kremayı ve tuzu ekleyin. Tencereyi ocaktan alın. Tereyağını eritin, çorbanın üzerine gezdirip, servis yapın.

PATLICAN KARNİYARIK

Malzemeler

- 6 adet patlıcan (küçük)
- 250 gr kıyma (dana)
- 2 adet soğan
- 2-3 adet domates
- 1/2 demet maydanoz
- 2-3 adet biber (sivri)
- 3-4 çorba kaşığı yağ
- karabiber
- tuz

Hazırlanışı

Patlıcanların baş kısımları kesilip alaca soyulur. Tuzlu suda yarım saat bekletilir. Yıkayıp kurulanır. Yağda çevirerek kızartılır. Tepsiyeye yerleştirilip boydan boya, bıçak alta geçmeyecek şekilde kesilir. İnce doğranmış soğan, biber, kıyma yağ ile kavrulur. Soyulup doğranmış domates ile de biraz çevrilir. Tuz, karabiber, kıyılmış maydanoz ilave edilir. Patlıcanların içine doldurulur. Üzerlerine domates dilimleri yerleştirilir. Az su ilavesi ile yavaş yavaş pişirilir.

VANİLYALI DONDURMA

Malzemeler

- 2 su bardağı süt
- 1 tatlı kaşığı vanilya
- 4 yumurta sarısı
- 1 su bardağı tozşeker
- 200 gr süt kreması

Hazırlanışı

2 bardak sütü çelik tencereye alın. Vanilyayı ilave edip orta ateşte karıştırın. Kaynamaya başlayınca ateşten alıp 15 dakika dinlendirin. Sütü tel süzgeçten geçirerek ayrı bir kaba dökün. Sütü boşaltığınız tencereye 4 yumurta sarısı ve toz şekeri alıp el mikseri ile hızlı hızlı çırpın. Ilık sütü yumurtalı karışıma azar azar dökerek sürekli karıştırın. Tencereyi içi su dolu başka bir kabın içine oturtup (benmari usulü) kısık ateşte sürekli karıştırarak pişirin. Kaynatmamaya özen gösterin, krema kıvamına gelinceye kadar 10-15 dakika pişirin. Krema, kaşığa yapışmaya başlayınca ayrı bir kaba döküp soğumaya bırakın. Üzerinin kaymak tutmaması ve pürüzsüz bir krema kıvamında olması için arada bir karıştırın. 200 gr süt kremasını ayrı bir kasede hafifçe çırpın.

Hazırladığınız soğuk kremaya azar azar dökerek karıştırıp yedirin. Üzerini kapatıp buzlukta donuncaya kadar bekletin. Karışımı derin bir cam kalıba alın ve üzerini alüminyum folyo ile örtün. Buzlukta 20 dakika daha bekletin. Karışım, biraz toparlamaya başladığı zaman buzluktan çıkarıp mikserle birkaç saniye çırpın. Üzerini alüminyum folyo ile örtün. Buzlukta 20 dakika daha bekletin. Tekrar çıkarıp mikserle çırpın. Dondurma kıvamına gelene kadar bu çırpma işlemini tekrarlayın. Hazırladığınız dondurmaya alüminyum saklama kaplarına alıp ağzını sıkıca kapatın ve servis yapmaya kadar buzlukta bekletin.

BİLMESENİZ DE OLUR

Yaşar BUDAK
Ziraat Mühendisi

"Mutfak eşyalarının üzerindeki etiket izlerini yok etmek için, üzerlerine mobilya cilası serpip yumuşak bir bezle silin.

"Fırınıza sinmiş kötü yemek kokuları için; yemek yapmadan önce fırınınızın ortasına yarısı sirke yarısı su ile doldurulmuş bir tava koyun. Fırınıza birkaç dakika için ısıtın daha sonra soğumaya bırakın.

"Gömlek yakalarındaki kirleri gidermek için, gömleği makineye atmadan önce yaka kısmına sabun sürüp 15 dakika bekletin.

"Tutkal lekelerini çıkarmak için, sirke ile ıslatıp, bol su ile durulanmalıdır.

"Masanızın üzerine damlayan mumları çıkarmak için lekenin üzerine petrol döküp 5 dakika bekleyin sonra nemli bir bezle silin.

"Ellerdeki soğan ve sarımsak kokularını giderebilmek için yapılacak en iyi şey, haşlanmış patatesle ovmaaktır.

"Pamuklu ve yünülerde: leke taze ise, ılık suya batırılmış bir bezle ovulur. Eskimiş ise, içine limon

suyla katılmış ılık suda ıslatılmış bir pamuk parçası ile silinir. Ilık su ile çalkalanır.

"Bir yerdeki sigara dumanını yok etmek için hemen mum yakın.

"Ütöde sararan elbise hemen oksijenli su ile silinirse sararan yerler kaybolur.

"Kuru bakliyatları bir gece önceden ılık suya koyun ve haşlarken içine biraz karbonat ilave edin.

"Sürahinizin dibini kir tutmuş ise, içine bir avuç tuz ile sirke koyup çalkalayınız. Tertemiz olacaktır.

"Buzdolabındaki nemi almak için, dolaba içi tuz dolu bir kap konur.

"Pişirdiğiniz kek kalıbından çıkıyorsa, kabin altına ıslak bir bez yayarak biraz bekletin.

"Konserve açıldıktan sonra cam kavanozda saklanırsa daha dayanıklı olur.

"Kristallerin ısıtılıp ısıtılarak parlaması için, yıkadıktan sonra durulama sırasında sirkeli suya batırın. Bu işlem kristalleri parlatacaktır.

"Sararan teflon tava ve tencerelerin içerisine bir miktar su ve birazda çamaşır suyu koyduktan sonra ateşin üzerinde kaynatın. İndirince de önce sıcak suyla daha sonra soğuk su ile iyice durulayın.

"Parlaklığını yitirmiş bir sürahiye eski görünümünü kazandırmak için yarısına kadar yırtılmış gazete kağıdı doldurun, üçte birine de sıcak suyu doldurup sıkı sıkı sallayın.

SAMSUN TARIM FUARI

Buzağı Yarışması

T.C. SAMSUN VALİLİĞİ İL TARIM MÜDÜRLÜĞÜ
Tarafından Düzenlenmektedir

28 - 31 Ekim 2010
Sevgi Park Fuar Alanı

HİKAYE DEYİP GEÇİN

Recep YAPINCAK
Tekniker

ESKİ ÇORAPLAR

Bir zamanlar çok zengin bir adam, çocuklarına şöyle vasiyette bulunur.

-Ben ölüp yıkanınca şu eski çoraplarımı ayağıma geçirin, ben bunlarla gömülmek istiyorum.

Vakit saat gelir bu zengin vefat eder. Cenaze yıkandıktan sonra oğulları çorapları alıp getirirler.

-Babamın vasiyeti var, şu eski çorapları ona giydireceğiz derler. Hocaefendi bunu katiyyen kabul etmez. Müftüye çıkarlar. O da dinimizde böyle bir şey yok deyip reddeder. İster istemez, babalarının vasiyetinden vazgeçmek mecburiyetinde kalırlar. Cenazeyi defnedip kabirden evlerine dönünce komşularından biri elinde bir mektupla gelir. Ve mektupta şöyle yazar.

-Evlatları, işte gördünüz; eski çoraplarımı bile kabrime götüremedim. Aklınızı başınıza alınız. Ne yapacaksınız hayatta yapıp öbür aleme gönderiniz. Aldanmakta fayda yok.

KURABİYELER

Tatil ve eğitim kampında bulunan küçük çocuğa annesinden bir kutu kurabiye gelmişti. Çocuk kurabiyenin bir kısmını yedi, kalanını yatağının altına koydu. Ertesi gün, öğle yemeğinden sonra, kalan kurabiyeyi yemek için odasına gitti. Ancak kutuyu yerinde bulamadı. Çocuk, doğruca kamp öğretmenine gitti ve durumu anlattı. Öğretmen, durumu araştıracağını, kurabiyeleri kimin aşırıldığını bulduktan sonra, gerekeni yapacağını söyledi. Birkaç saat sonra, öğretmen kendi aralarında oynayan çocukların yanına gidip kurabiyeler çalınan çocuğu yanına çağırdı ve:

-Billy, kurabiyelerini kimin aldığını öğrendim. Ona bir ders vermeme yardım eder misin?

Çocuk, şaşkınlık içinde:

-Şey, tabii. Ama onu cezalandırmayacak mısınız öğretmenim?" diye sordu.

-Hayır. Böyle yaparsam çocuk bundan çok alınır ve senden hep nefret eder. Annene telefon et ve sana bir kutu kurabiye daha göndermesini rica et.

Çocuk kamp öğretmeninin dediğini yaptı ve bir-iki gün sonra annesinden bir kutu kurabiye daha geldi.

-Şimdi kurabiyeleri çalan çocuk göl kenarında. Oraya git ve kurabiyelerini onunla paylaş.

-Ama o bir hırsız!

-Biliyorum. Fakat, neler olacağını görmeyi için bunu yapman gerekiyor.

Yarım saat kadar sonra, kamp öğretmeni iki çocuğun birbirine sarılmış halde göl kenarında dolaştıklarını gördü. Kurabiyeleri alan çocuk, süslü çakısını hediye olarak arkadaşına vermek istemiş, ama kurabiyeleri alınan çocuk bunu kabul etmemişti.

-Çakın çok güzel ama, sende kalsın. Sana verdiğim üç-beş kurabiyenin ne önemi var ki?

YAŞLI BİLGE

Köyün birinde bir yaşlı adam varmış. Çok fakirmiş ama Kral bile onu kıskanmış. Oyle dillere destan bir beyaz atı varmış ki, Kral bu at için ihtiyara nerdeyse hazinesinin tamamını teklif etmiş ama adam satmaya yanaşmamış. "Bu at, bir at değil benim için; bir dost, insan dostunu satır mı" dermiş hep.

Bir sabah kalkmışlar ki, at yok. Köylü ihtiyarın başına toplanmış: "Seni ihtiyar bunak, bu atı sana bırakmayacakları, çalacakları belliydi. Krala satsaydın, ömrünün sonuna kadar beyler gibi yaşardın. Şimdi ne paran var, ne de atın" demişler...

İhtiyar: "Karar vermek için acele etmeyin" demiş. "Sadece at kayıp" deyin, "Çünkü gerçek bu. Ondan ötesi sizin yorumunuz ve verdiğiniz karar. Atının kaybolması, bir talihsizlik mi, yoksa bir şans mı? Bunu henüz bilmiyoruz. Çünkü bu olay henüz bir başlangıç. Arkasının nasıl geleceğini kimse bilemez." Köylüler ihtiyar bunağa kahkahalarla gülmüşler. Aradan 15 gün geçmeden at, bir gece ansızın dönmüş... Meğer çalınmamış, dağlara gitmiş kendi kendine. Dönerken de, vadideki 12 vahşi atı peşine takip getirmiş. Bunu gören köylüler toplanıp ihtiyardan özür dilemişler. "Babalık" demişler, "Sen haklı çıktın. Atının kaybolması bir talihsizlik değil adeta bir devlet kuşu oldu senin için, şimdi bir at sürün var." "Karar vermek için gene acele ediyorsunuz" demiş ihtiyar. "Sadece atın geri döndüğünü söyleyin. Bilinen gerçek sadece bu. Ondan ötesinin ne getireceğini henüz bilmiyoruz. Bu daha başlangıç. Birinci cümlemin birinci kelimesini okur okumaz kitap hakkında nasıl fikir yürütebilirsiniz?" Köylüler bu defa açıkça ihtiyarla dalga geçmemişler ama içlerinden "Bu herif sahiden gerzek" diye geçirmişler...

Bir hafta geçmeden, vahşi atları terbiye etmeye çalışan ihtiyarın tek oğlu attan düşmüş ve ayağını kırmış. Evin geçimini temin eden oğul şimdi uzun zaman yatakta kalacakmış. Köylüler gene gelmişler ihtiyara. "Bir kez daha haklı çıktın" demişler. "Bu atlar yüzünden tek oğlun, bacağına uzun süre kullanamayacak. Oysa sana bakacak başkası da yok. Şimdi eskisinden daha fakir, daha zavallı olacaksın" demişler. İhtiyar "Siz erken karar verme hastalığına tutulmuşsunuz" diye cevap vermiş. "O kadar acele etmeyin. Oğlum bacağına kırdı. Gerçek bu. Otesi sizin verdiğiniz karar. Ama acaba ne kadar doğru. Hayat böyle küçük parçalar halinde gelir ve ondan sonra neler olacağı size asla bildirilmez."

Birkaç hafta sonra, düşmanlar kat kat büyük bir ordu ile saldırmış. Kral son bir ümitle eli silah tutan bütün gençleri askere çağırmış. Köye gelen görevliler, ihtiyarın kırık bacaklı oğlu dışında bütün gençleri askere almışlar. Köyü matem sarmış. Çünkü savaşın kazanılmasına imkân yokmuş, giden gençlerin ya öleceğini ya da esir düşeceğini herkes biliyormuş. Köylüler, gene ihtiyara gelmişler... "Gene haklı olduğun kanıtlandı" demişler. "Oğlunun bacağı kırık ama hiç değilse yanında. Oysa bizimkiler, belki asla köye dönemeycekler. Oğlunun bacağına kırılması, talihsizlik değil, şansmış meğer..." "Siz erken karar vermeye devam edin" demiş, ihtiyar. "Oysa ne olacağını kimseler bilemez. Bilinen bir tek gerçek var. Benim oğlum yanımda, sizinkiler askerde... Ama bunların hangisinin talih, hangisinin şanssızlık olduğunu sadece Allah biliyor."

SAMSUN GIDA FUARI

21-24 Ekim 2010

Sevgi Park Fuar Alanı

SAM-GIDA

SAMSUN GIDA VE TEKNOLOJİLERİ FUARI
SAMSUN FOOD AND FOOD TECHNOLOGIES FAIR

Fuar Alanı Sponsoru

SAMSUN ÜNİVERSİTESİ

Destekleyen Kurumlar

T.C. AĞILICILIK VE ORMAN BAKANLIĞI

T.C. TİCARET BAKANLIĞI

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI

T.C. SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI

TÜRKİYE GİYİM VE KİMLİK BAKANLIĞI
Bu Fuar 1174 Sayılı Kararı gereğince
Türkiye GİYİM ve KİMLİK Birliği
(TGB) tarafından düzenlenmektedir.

EKO
FARMACILIK TİC. LTD. ŞTİ.

www.ekofuar.com.tr
SAMSUN 2010 YILI 10. SAMSUN GIDA VE TEKNOLOJİLERİ FUARI

SAMSUN TARIM FUARI

SAM-TARIM

SAMSUN TARIM-HAYVANCILIK VE ZİRAİ DONATIM FUARI
SAMSUN AGRICULTURE AND FARM IMPLEMENTS FAIR

28 - 31 Ekim 2010

Sevgi Park Fuar Alanı - SAMSUN

Fuar Alanı Sponsoru

SAMSUN TARIM BORSASI

Destekleyen Kurumlar

T.C. SAMSUN VALİLİĞİ VE BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

SAMSUN ÇİFTÇİLERİ BİRLİĞİ

SAMSUN TİCARET VE SANAYİ ODASI

SAMSUN KÖYLERE HİZMETLER DERNEĞİ

TÜRKİYE SERBEST TİCARET BÖLGELERİ KURUMU

Bu Fuar 3174 Sayılı Kanun gereğince

Türkiye Gümrük ve Sanayi Bakanlığı

OTDNO unvanı ile düzenlenmektedir.

FUARÇILIK YAT. LTD. ŞTİ.

www.ekofuar.com.tr

TEKİRNEK, SİĞIRCI KÖYÜ, SAMSUN İLİ